

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA ZELENINA

2020

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Zelinářská unie Čech a Moravy, Olomouc
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha
Situačná a výhledová správa, VÚEPP Bratislava

Odbor zemědělských komodit MZe

Autorka:

Bc. Irena Buchtová, MZe

Ředitelka Odboru zemědělských komodit:

Ing. Miroslava Czetmayer Ehrlichová, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Autor fotografie:

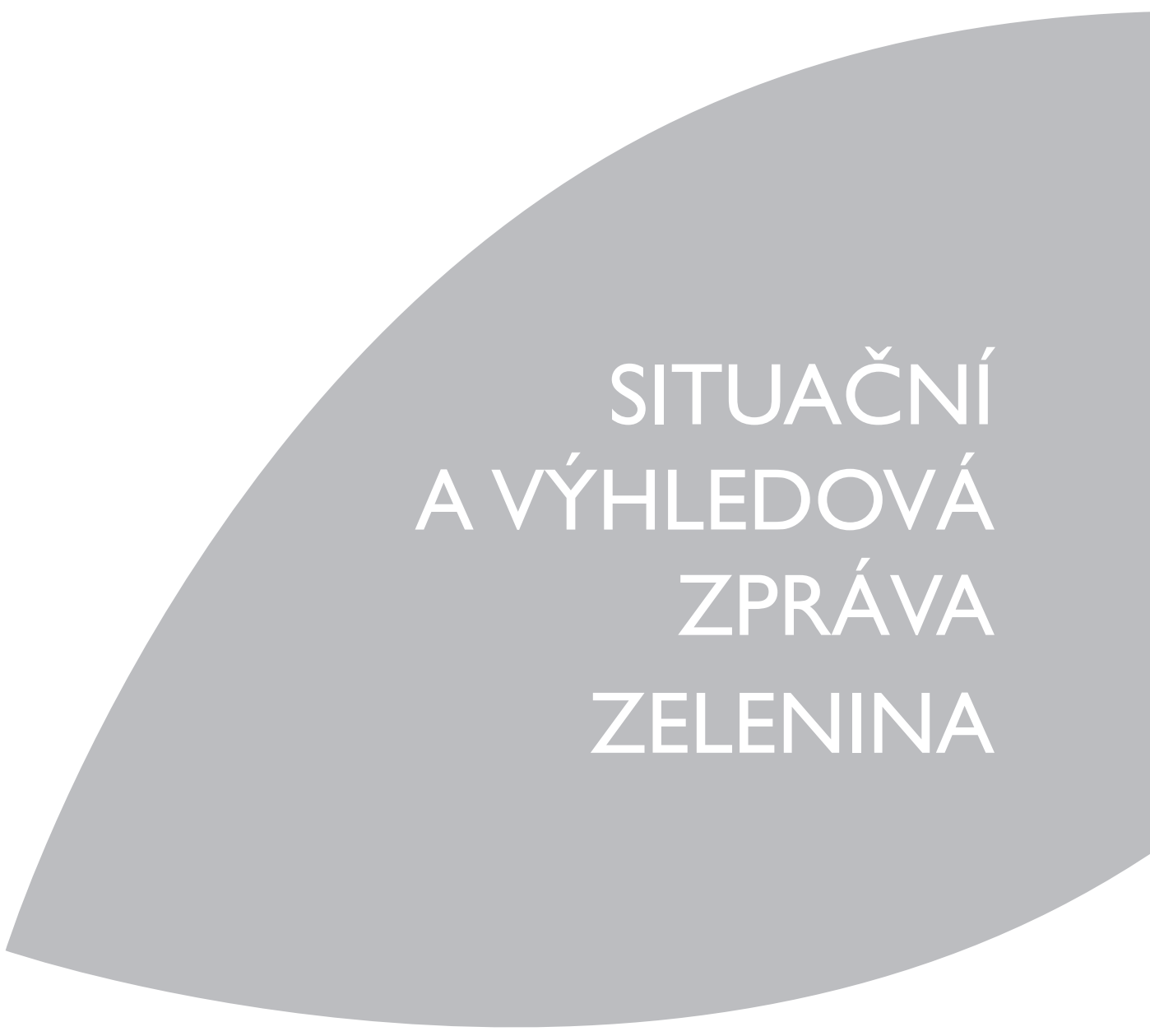
Ing. Zuzana Příbylová, ZUČM

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, I 10 00 Praha I

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-577-7, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
ZELENINA

PROSINEC
2020

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a opatření EU u komodity zelenina	5
Světový trh	35
Pěstování zeleniny v ČR	37
Integrovaná produkce zeleniny v ČR	46
Skladovací kapacity v zelinářství ČR	48
Zpracovatelský průmysl v ČR.	48
Spotřeba zeleniny v ČR.	54
Cenový vývoj zeleniny v ČR	56
Zahraniční obchod se zeleninou v ČR	58
Přehledy o užití zeleniny	61
Přílohy	62
č. 1 – Přehled předběžně uznaných seskupení producentů a uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny – stav ke dni 31. 8. 2020	62
č. 2 – Zahraniční obchod ČR se zpracovanou zeleninou	63
č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce zeleniny v ČR	67

ÚVOD

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu „Zelenina“, která byla vydaná v prosinci roku 2019. Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v zelinářském sektoru, dále o změnách a základních pravidlech, týkajících se společné organizace trhu u komodity zelenina. Použité informace jsou zpracovány podle dostupných informací k měsíci září 2020, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici v budově Ministerstva zemědělství, na internetové adrese: <http://www.eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinná výroba, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

V posledních letech se pěstební plochy zeleniny mírně stabilizují, stejně tak i plochy tržní zeleniny. Naproti tomu se významně zvyšuje výměra krytých ploch pro pěstování rychlené zeleniny (zejména rajčat). Rok 2019 patřil v obecném shrnutí k průměrným zelinářským rokům. Byl charakteristický jednak rozdílným cenovým vývojem před a po začátku nové sezóny u některých zeleninových druhů a jednak nepříznivým vývojem počasí v jarních a letních měsících. Na výnosech zeleniny, především hrášku a časně vysazované plodové zeleniny, se negativně podepsalo dlouhé chladné období v květnu, které bylo následně vystřídáno obdobím extrémně vysokých teplot s lokálními přívalovými dešti nebo krupobitím. Vysokými teplotami byly poškozeny i porosty pod závlahami, a to především košťálové zeleniny. S příchodem září se průběh počasí navrátil k příznivějším hodnotám a tak podzimní druhy zeleniny mohly díky dostatečné vláze a příjemným teplotám dohnat ztrátu z léta. Na Moravě a ve východních Čechách byly porosty zeleniny významně poškozeny přemnoženými populacemi hrabošů.

Vzhledem k těmto skutečnostem se v roce 2019 z 14,0 tis. ha sklídilo 283,5 tis. t zeleniny, tj. o 11,4 % více než v předchozím roce. Výrazný nárůst výnosů byl zaznamenán zejména u celeru, cibule, kedluben, mrkve, hlávkového zelí, okurek a salátů. Naproti tomu k poklesu produkce došlo hlavně u kvěťáku, kapusty a ředkviček.

Rok 2020 byl, ostatně jako celý svět, ovlivněn situací okolo šíření onemocnění COVID-19. Druhým hlavním faktorem, který ovlivnil a ještě ovlivní výsledky pěstování zeleniny v ČR v tomto roce, byl vývoj počasí. V prvních měsících roku byl trh se zeleninou v EU i v ČR stabilní díky poměrně příznivé sklizni v roce 2019. První otřesy přineslo masové šíření onemocnění COVID-19 v Evropě počátkem roku, především v pěstitelských zemích jako Itálie a Španělsko, což znamenalo omezení distribuce zeleniny po Evropě a především nedostatek sezónních pracovních sil v důsledku omezení pohybu osob. Této situace spolu se zvýšenou poptávkou spotřebitelů po zelenině a ovoci využily obchodní řetězce zvýšením cen některých druhů plodové zeleniny i prvních zelenin ze sklizně 2020, a to především z uvedených jižních evropských zemí. Situace se uklidnila až nástupem nových sklizní zeleniny roku 2020 a také uvolněním pandemických opatření, které umožnilo v letních měsících pohyb sezónních pracovních sil pro zajištění sklizní. Zvýšená poptávka po zelenině mezi spotřebiteli pak přinesla letošní trend – samosběry zeleniny, které se tak omezeně staly řešením pro některé pěstitele dodávajících zeleninu pro gastrosektor v okolí měst. V důsledku dobré sklizně zeleniny i v ostatních evropských zemích v roce 2020 se v současné době trh potýká spíše s přetlakem nabídky některých druhů zeleniny (cibule, mrkev a další).

Nákup čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska v roce 2019 poklesl oproti předchozímu roku o 16 % na 45,8 tis. t, nákup ze zahraničí se naopak o 40 % zvýšil na 33,0 tis. t. Největší podíl v nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska představoval, podobně jako v předchozích letech, nákup hlávkového zelí bílého a nákup okurek nakládaček. V nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování ze zahraničí tvořily největší podíl okurky nakládačky. Ze statistických šetření vyplývá, že celková výroba výrobků ze zeleniny v roce 2019 se meziročně opět mírně snížila na 154,3 tis. t, snížila se především výroba kečupu a rajčatového protlaku.

Nepříznivý vývoj počasí během roku 2019 napříč evropskými zeměmi se promítl i do objemu a ceny obchodované čerstvé zeleniny. V roce 2019 se dovoz čerstvé zeleniny do ČR oproti předchozímu roku snížil o více než 6 % na 587,8 tis. t, i když její hodnota byla meziročně o více než 5 % vyšší a dosáhla 12,2 mld. Kč. Snížily se i dodávky ze zemí EU, a to téměř o 10 % na 520,6 tis. t. Nejvíce zeleniny pocházelo ze Španělska (132,0 tis. t), Nizozemska (108,5 tis. t), Německa (82,3 tis. t), dále také z Polska (55,0 tis. t) a Itálie (46,5 tis. t). V období od ledna do srpna 2020 bylo do ČR dovezeno celkem 429,4 tis. t čerstvé zeleniny, což je o 2 % méně oproti stejnému období minulého roku.

Stejně jako u dovozu, nepříznivý průběh počasí v roce 2019 měl za následek pokles vývozu čerstvé zeleniny z ČR (včetně reexportu) v porovnání s předchozím rokem, a to o 2 % na celkových 73,0 tis. t v hodnotě téměř 1,8 mld. Kč. Vývoz směřoval téměř výhradně do zemí EU, a to zejména na Slovensko (50,4 tis. t), dále do Německa (9,5 tis. t), Maďarska (3,9 tis. t), Polska (3,0 tis. t) a Rakouska (2,1 tis. t). V období od ledna do srpna 2020 bylo z ČR vyvezeno 45,4 tis. t čerstvé zeleniny v hodnotě 1,1 mld. Kč, což je o 13 % méně oproti stejnému období minulého roku.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY ZELENINA

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU v oblasti zeleniny
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Společná zemědělská politika – přímé platby
6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
  - 6.1 Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
  - 6.2 Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)
  - 6.3 Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě zelenina
9. Kontrola jakosti zeleniny a zeleninových výrobků

I. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí EU, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.).

Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR vzniká osobám (právníkům i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, které odeslaly zboží do jiného členského státu anebo přijaly zboží z jiného členského státu, a to v hodnotě dosahující prahu pro vykazování údajů do Intrastatu.

Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátcí DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou např. veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu I. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad pro hlavní město Prahu.

Práh pro vykazování je limit hodnoty odeslaného nebo přijatého zboží, který si zpravodajská jednotka musí sama počítat od začátku každého kalendářního roku anebo ode dne přidělení DIČ k DPH, a to zvlášť za odeslané a zvlášť za přijaté zboží. Výše prahů od 1. 1. 2019 je stanovena na 12 mil. Kč pro odeslané a 12 mil. Kč pro přijaté zboží.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92,
- c) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů,
- d) Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 – prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2019/1776,
- e) Nařízení Komise (EU) č. 1106/2012, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi, pokud jde o aktualizaci klasifikace zemí a území,
- f) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, včetně prováděcích nařízení č. 2015/2446, 2015/2447 a 2016/341,
- g) Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon,
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky,
- Vyhláška č. 285/2012 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech,
- Nařízení vlády č. 244/2016 Sb., k provedení některých ustanovení celního zákona v oblasti statistiky, ve znění nařízení vlády č. 323/2018 Sb.,
- Sdělení Českého statistického úřadu č. 420/2017 Sb., o stanovení Seznamu vybraného zboží a doplňkových statistických znaků,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

2. Vnější obchodní politika EU v oblasti zeleniny

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese:

<http://ec.europa.eu/taxation> nebo na webových stránkách Celní správy, www.celnisprava.cz/ a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Jednání o dalších smlouvách pokračují a EU se tak snaží rozšířit počet zemí, se kterými je možno obchodovat s celními preferencemi, a také odstranit další mimotarifní překážky obchodu.

Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, členskými státy **Evropského sdružení volného obchodu (ESVO)**, které zahrnuje pouze Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. U zeleniny je v těchto zemích situace rozdílná. Zatímco Island má po další liberalizaci obchodu s EU z května 2018 většinu cel na dovoz zeleniny z EU nulových (výjimku tvoří např. sadbové brambory, zelí a mrkev), Švýcarsko i Norsko si dovozní cla zachovaly v různé míře s častou návazností na produkční období a s využitím celních preferenčních kvót. U Švýcarska není v dohledné době možné očekávat žádnou změnu, spíše se v poslední době zvyšují ochrannářské tendence (i když zatím jen v případě potravin). V případě Norska byla v dubnu 2017 dokončena jednání o další liberalizaci obchodu se zemědělskými výrobky mezi Norskem a EU. Dovoz některých komodit zeleniny z EU do Norska byl liberalizován (např. houby, lanýž, žampiony a cukrová kukuřice pro krmné účely).

Preferenční obchodní dohody uzavřela EU také s kandidátskými **balkánskými zeměmi**. Albánie a Černá Hora uplatňují na dovoz především čerstvé zeleniny z EU různá cla, a to až do výše 25 % ad valorem¹. Při dovozu zeleniny z EU do Severní Makedonie mohou cla dosáhnout až 65 %. Dovozní cla na některé položky zeleniny z EU (např. rajčat nebo sladké papriky) zachovává i Srbsko, a to do maximální výše 8 % (čerstvé fazole).

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je **Středomoří**. U zeleniny se však celního zvýhodnění podařilo dosáhnout pouze u některých zemí. Např. Maroko má kromě dvou položek sladké kukuřice a některých položek sušeného hrášku a fazolí nulová cla pro dovoz zeleniny z EU, kdežto Alžírsko uplatňuje dovozní cla MFN² ve výši 30 %. Tunisko má při dovozu zeleniny z EU stanovena cla ve výši 36 %. Některé země regionu neuplatňují dovozní cla na zeleninu z EU žádná (Egypt, Jordánsko). Naopak dovoz zeleniny z EU do Izraele je zatížen cly u většiny položek této kategorie s tím, že u některých aplikovaná dovozní cla mohou přesáhnout i 200 % (např. rajčata nebo cibule). U některých položek (např. u brambor a česneku) jsou při dovozu z EU do Izraele otevřeny různě vysoké bezcelní preferenční kvóty. Další liberalizační jednání o prohloubené dohodě o volném obchodu probíhají právě s Tuniskem. Mezi Marokem a EU se zatím poslední jednání o liberalizaci obchodu uskutečnila v dubnu 2014. Podobně jako jednání s Egyptem, která byla zahájena v roce 2013, jsou v současnosti pozastavena.

V posledních šesti letech vstoupily v platnost dohody o volném obchodu se státy **Andského společenství a Střední Ameriky** (Peru, Kolumbie, Panama, Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Salvador). Peru má pro dovoz většiny zeleniny z EU nulová cla (výjimku tvoří česnek, který má bezcelní preferenční kvótu ve výši 560 t a čerstvý hrášek a fazole). Kolumbie si ponechala dovozní cla pouze na některé druhy zeleniny (např. rajčata, artyčoky a čerstvý hrášek a fazole). Obchodní dohody s Hondurasem, Nikaraguou a Panamou jsou prozatím prováděny od srpna 2013. V říjnu 2013 se k nim připojila Kostarika a Salvador a v prosinci téhož roku také Guatemala. Tyto země Střední Ameriky v oblasti zeleniny poskytly u většiny položek záruku snížení cla na nulu do roku 2023. Některé druhy zeleniny jsou však vyloučeny z povinnosti redukce nebo odstranění dovozních cel (např. čerstvá rajčata a cibule). V červenci 2014 byla úspěšně dokončena jednání o dohodě o volném obchodu s Ekvádorem a ten se v lednu 2017 formálně připojil k provádění dohod mezi EU a Peru s Kolumbií. Při dovozu většiny položek skupiny zeleniny z EU do Ekvádoru má dojít k úplnému odstranění cel nejpozději do 10 let od vstupu dohody v platnost.

¹ Stanovení celní sazby ad valorem znamená její určení procentním podílem z celní hodnoty (ceny). Dále v textu jsou celní sazby uváděny bez dodatku ad valorem.

² MFN – Most favoured nation – tzv. doložka nejvyšších výhod, která znemožňuje, aby členské státy Světové obchodní organizace (WTO) proti sobě používaly diskriminující praktiky a aby všechny výhody, které získá jeden člen, se vztahovaly i na všechny ostatní. ČR je členem WTO od roku 1995.

Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Jižní Koreou** vstoupila v platnost v červenci 2016. Cla na dovoz zeleniny z EU do Jižní Koreje mají být z velké části odstraněna maximálně do 15 let od vstupu dohody v platnost. Některé položky jsou však zcela vyloučeny z liberalizace (např. cibule a česnek). V prosinci 2014 byla dokončena jednání o dohodě o volném obchodu se **Singapurem**. Dovoz všech zemědělských komodit a potravin z EU do Singapuru nepodléhá clu. U položek zeleniny však Singapur poskytuje MFN cla ve výši 0 % a uzavřením dohody se proto situace nezmění. V říjnu 2013 bylo dokončeno liberalizační jednání EU s **Kanadou**. Obchodní část Dohody je prozatím prováděna od září 2017. U zeleniny došlo k úplné liberalizaci při dovozu z EU do Kanady, zatímco EU si u některých položek zeleniny při dovozu z Kanady zachovala specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. rajčata a okurky).

Od 1. 1. 2016 je prozatím uplatňována Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Ukrajinou**. Díky ní se většina položek zeleniny z EU na Ukrajinu bude dovážet bezcelně maximálně do 5 let od vstupu dohody v platnost. U citlivých položek (např. rajčat, cibule nebo mrkve) dojde po pěti letech ke snížení dovozních cel z EU na Ukrajinu o 20 až 50 %. Uzavřením dohod o volném obchodu s **Moldavskem a Gruzii** byla odstraněna veškerá dovozní cla mezi EU a Gruzii. Na straně dovozu do EU jsou však stanoveny množstevní limity pro spuštění ochranného mechanismu, na základě kterého je možné opět zavést cla v původním rozsahu. U zeleniny tedy probíhá dovoz do Gruzie i Moldavska z EU bezcelně.

V únoru 2019 vstoupila v platnost Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a Japonskem. U většiny položek zeleniny se při dovozu z EU do Japonska předpokládá postupná liberalizace maximálně do 15 let od vstupu dohody v platnost. Na straně dovozu ovoce z Japonska do EU byla u některých položek zachována specifická cla vztahující se ke vstupním cenám EU (např. rajčata, okurky a artyčoky).

V červnu 2019 bylo dosaženo Dohody o volném obchodu mezi EU a **jihoamerickými zeměmi ze sdružení Mercosur** (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay). V současnosti je text Dohody finalizován. Podle vyjádření EK dojde k odstranění cel u většiny položek vzájemného obchodu.

V červnu 2016 bylo zahájeno jednání mezi EU a **Mexikem** o revizi Dohody o volném obchodu. Zelenina je již v současnosti dovážena z EU do Mexika z velké části bezcelně. Mexiko si u zeleniny z EU ponechalo cla u některých položek mražených a sušených brambor a fazolí a zavázalo se je odstranit do 7 let od vstupu Dohody v platnost. V opačném směru si EU u některých položek zeleniny při dovozu z Mexika zachovala specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. rajčata, okurky a artyčoky) a také cla u sladké kukuřice, která by měla být odstraněna do 7 let od vstupu Dohody v platnost.

V listopadu 2017 se uskutečnilo první kolo jednání o revizi Dohody o volném obchodu EU a **Chile**. Dovoz zeleniny z EU do Chile je bezcelní již nyní, při dovozu z Chile do EU byla u některých položek zatím zachována specifická cla vztahující se ke vstupním cenám EU (např. rajčata a okurky).

V roce 2007 bylo zahájeno projednávání Dohody o volném obchodu s **Indií**. Do roku 2013 se uskutečnilo 12 vyjednávacích kol, a přestože se podařilo dosáhnout určitého pokroku, celý proces se právě v roce 2013 prakticky zastavil. Indie v současnosti uplatňuje pro dovoz zeleniny clo MFN nejčastěji ve výši 30 %. Dohody o volném obchodu (**DCFTA**) má EU uzavřeny s **Malajsií a Vietnamem**. Zatímco v případě Malajsie se čeká na vyjádření malajské strany k možnosti obnovení dalších rozhovorů, jednání s Vietnamem byla v prosinci 2015 formálně ukončena v červnu 2019. Pokud bude úspěšně ratifikována, dojde k odstranění prakticky všech dovozních cel na zboží včetně velké části potravin pocházejících z EU. U zeleniny uplatňuje Vietnam při dovozu cla MFN nejčastěji mezi 10 až 30 %. Dohoda stanovuje, že má dojít k odstranění cel na dovoz zeleniny z EU do Vietnamu nejpozději do 6 let od jejího vstupu v platnost.

Z důvodu vnitropolitické situace v **Thajsku** zatím nejsou naplánována další kola jednání. Další jednání o dohodě o volném obchodu probíhají s **Filipínami a Indonésií**. V červnu 2018 byla formálně zahájena jednání s **Austrálií a Novým Zélandem** o dohodách o volném obchodu s tím, že první kola rozhovorů proběhla v červenci 2018. Doposud se v obou případech uskutečnila čtyři kola negociací (poslední v květnu 2019 u Nového Zélandu a v červenci v případě Austrálie).

Druhy zeleniny, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují předepsané vstupní ceny – rok 2020

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (EU) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis	Vstupní cena v €/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0702 00 00	Rajčata čerstvá, chlazená		
	1.1.–31.3.	84,6	8,8*
	1.4.–30.4.	112,6	8,8*
	1.5.–14.5.	72,6	8,8*
	15.5.–31.5.	72,6	14,4*
	1.6.–30.9.	52,6	14,4*
	1.10.–31.10.	62,6	14,4*
	1.11.–20.12. 21.12.–31.12.	62,6 67,6	8,8* 8,8*
0707 00 05	Okurky salátové čerstvé, chlazené		
	1.1.–konec února	67,5	12,8*
	1.3.–30.4.	110,5	12,8*
	1.5.–15.5. – ke zpracování ¹⁾ a ostatní	48,1	12,8*
	16.5.–30.9. – ke zpracování ¹⁾ a ostatní	48,1	16,0
	1.10.–31.10. – ke zpracování ¹⁾ a ostatní	68,3	16,0
	1.11.–10.11. 11.11.–31.12.	68,3 60,5	12,8* 12,8*
0709 93 10	Cukety		
	1.1.–31–1.	48,8	12,8
	1.2.–31.3.	41,3	12,8
	1.4.–31.5.	69,2	12,8
	1.6.–31.7.	41,3	12,8
	1.8.–31.12.	48,8	12,8
0709 91 00	Artyčoky		
	1.1.–31.5.	82,6	10,4
	1.6.–30.6.	65,4	10,4
	1.7.–31.10.	--	10,4
	1.11.–31.12.	94,3	10,4

Pramen: Nařízení Komise (EU) 2019/11776, příloha 2

Poznámka: * celní kvóta WTO, ¹⁾ zařazení do této podpoložky podléhá podmínkám dle NK (EHS) č. 2454/93, ve znění pozdějších předpisů (viz čl. 291 až 300)

Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od 1. 1. 2013 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH ze 14 % na 15 % a základní sazby daně z 20 % na 21 %. Snížené sazby DPH (tj. 15 %) podléhá kapitola 07 celního sazebníku, tzn. jedlá zelenina a některé kořeny a hlízy, a kapitola 20, tzn. přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2020 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2020 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

■ 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.a) Biologická ochrana rostlin jako náhrada chemické ochrany – do výše 80 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů souvisejících s pořízením biologické ochrany rostlin a odborného servisu u zeleninových druhů okurka, rajče a paprika pěstovaných ve skleníku, max. však u druhu okurka 227 200 Kč/ha, rajče 181 906 Kč/ha a paprika 74 560 Kč/ha.

3.c) Podpora testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů souvisejících s testováním množitelského materiálu. Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky dle NK (EU) č. 702/2014.

3.d) Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin, včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin, do výše 70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů dle výkladu dotačního programu.

► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2019

Na DP 3.a) bylo vyplaceno 3,13 mil. Kč, na 3.c) 38,0 tis. Kč, na 3.d) 17,3 mil. Kč.

■ 9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky dle NK (EU) č. 702/2014.

9.A.b.1) Publikace doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma. Žadatelem je pěstitelský svaz se souhlasem MZe. Výše podpory je stanovena do výše 80 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů.

9.A.b.2) Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Žadatelem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz nebo jím pověřené osoby se souhlasem MZe. Výše podpory: fixní částka stanovená MZe podle významu pořádané výstavní akce.

9.A.b.3) Pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost. Žadatelem je pořadatel nebo jím pověřené osoby (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2019

V rámci DP 9.A.b.2) bylo zelináři čerpáno celkem 789,8 tis. Kč a 9.A.b.3) 50,0 tis. Kč.

■ Program I29 310 „Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy – II. etapa“

Člení se na podprogramy:

1) Podprogram I29 312 „Podpora obnovy a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí – II. etapa“ určený na:

- podporu obnovy a budování závlahového detailu,
- podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.

2) Podprogram 129 313 „Podpora optimalizace závlahových sítí ve správě Státního pozemkového úřadu“ určený na:

- podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.

Cílem programu je podpora obnovy a budování závlahového detailu (tj. koncových částí závlahových systémů), modernizace závlahových zařízení a zefektivnění provozu stávajících závlahových soustav. Implementací programu by mělo být dosaženo snížení potřeby vody na závlahy, energetické i personální náročnosti provozu závlahových soustav, větší flexibility závlahových systémů při plnění rozdílných požadavků na závlahové systémy a snížení celkové spotřeby vody na závlahovou dávku.

Program funguje od roku 2017 a je prozatím plánován do roku 2022. Více informací na:

<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/dotace-ve-vodnim-hospodarstvi/ostatni-opatreni-ve-vh/>

► **Vyhodnocení dotačního programu – rok 2019**

Byla udělena podpora 31 zelinářům ve výši 34,1 mil. Kč.

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF – Podpory podnikání – jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů. PGRLF umožňuje v současné době obnovovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné a bez podpory PGRLF obtížně dostupné. Podporou pojištění se daří postupně zvyšovat stále nedostatečnou úroveň propojitelnosti v pojištění plodin a zvířat a tím do jisté míry eliminovat specifická rizika podnikání v zemědělském sektoru.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby. Dalšími činnostmi PGRLF je finanční podpora pojištění plodin, hospodářských zvířat a lesních porostů, podpora ve formě úvěrů poskytovaných PGRLF na investiční a provozní financování podniku související se zemědělskou prvovýrobou, se zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva či na nákup nestátní zemědělské půdy nebo podpory sociálního zemědělství a podpory ve formě zajištění komerčních úvěrů.

Aktuální informace o pravidlech pro poskytování podpory PGRLF lze nalézt na internetových stránkách www.pgrlf.cz.

Pro rok 2020 byly vyhlášeny zejména tyto programy:

Provoz 2020 – snížení jistiny úvěru

Cílem programu je snížení provozních nákladů, zvýšení likvidity a eliminace negativních dopadů způsobených mimořádnými opatřeními v souvislosti s pandemií COVID-19. Tato situace akutně ohrožuje životaschopnost podniků v oblasti zemědělské prvovýroby v důsledku přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely u dotčených subjektů.

Maximální výše podpory může činit **150 000 Kč** a zároveň maximálně **50 %** z nesplacené výše jistiny úvěru uvedené v „Potvrzení o nesplacené výši jistiny Úvěru“ vystaveném bankou. Vždy však platí omezení uvedené v bodě A.2.3. Pokynů.

Žadatelem nebo příjemcem podpory může být subjekt, který zároveň splňuje kritéria uvedená v Pokynech:

- je podnikatelem ve smyslu § 420 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který se zabývá zemědělskou prvovýrobou ve smyslu bodu A.1.6. Pokynů,

- podal v roce 2019 žádost o poskytnutí finanční podpory pojištění plodin a/nebo hospodářských zvířat dle Zásad pro poskytování finanční podpory pojištění PGRLF, a je malým nebo středním podnikem (viz bod A.1.9. Pokynů).

Zemědělec: cílem je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských prvovýrobců, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení, technologických celků, výstavby, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku či investic na nákup plemenných zvířat, přičemž podporovaná investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku, zejména snížením výrobních nákladů nebo zlepšením a dalšímu rozvinutí produkce podniku zemědělského prvovýrobce.

Zpracovatel: program je určen podnikatelům, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmu ze zpracování zemědělské produkce. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů k potravinářským či krmivářským účelům. Program je poskytován v režimu *de minimis*.

Podpora nákupu půdy: Cílem předkládaného programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců. Podpora ve formě dotace části úroků z úvěrů na nákup půdy dle podmínek poskytování podpory malého rozsahu (*de minimis*).

Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy či škůdci rostlin.

Nepříznivými klimatickými jevy se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky.

Přírodní pohromou se rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu.

Škůdci rostlin se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

Výše podpory:– v rozmezí od 50 % do 65 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok.

V roce 2020 byla stanovena sazba podpory pojištění speciálních plodin na 65 %.

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý),
- jahody,
- brambory, cukrová řepa,
- zelenina,
- okrasné rostliny vč. školek a LAKR,
- přadné rostliny (len a konopí),
- produkce trav a jetelovin pěstovaných na semeno.

V souladu se Zásadami pro poskytování finanční podpory pojištění Podpurným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. poskytne PGRLF, a.s. finanční podporu žadateli, který má sjednanou pojistnou smlouvu s pojišťovnou, se kterou má PGRLF, a.s. uzavřenou smlouvu o spolupráci.

C) Národní program podpory potravin

Národní značka kvality KLASA je udělována od roku 2003 ministrem zemědělství pouze kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům, které splní přísné kvalitativní (prokázání nadstandardní kvalitativní charakteristiky) a legislativní požadavky. Spravuje ji Odbor administrace podpory kvalitních potravin Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF). Spotřebitelům a odběratelům slouží k lepší orientaci na trhu při identifikaci výjimečně kvalitních produktů v porovnání s běžně dostupnými konkurenčními potravinami.

Projekt značky „KLASA“ je součástí režimu státní podpory „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“. Prioritou značky „KLASA“ je především nabízet spotřebitelům kvalitní potraviny, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Tím si tato značka získala důvěru obyvatel České republiky, kteří výrobky označené logem KLASA při nákupech preferují. K důležitým cílům projektu patří bezesporu také posílení konkurenceschopnosti výrobců kvalitních potravin. Značka „KLASA“ je výrobkům propůjčována na 3 roky a uděluje se výrobcí, který splní podmínky pro udělení značky „KLASA“ a současně prokáže výjimečné kvalitativní charakteristiky, které zvyšují přidanou hodnotu výrobku a jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům na trhu.

Značka Regionální potravina

Značka Regionální potravina je určena pro potravinářské nebo zemědělské výrobky od malých a středních potravinářských výrobců (tj. firem s maximálně 250 zaměstnanci). Odborné poroty vybírají vždy jeden vítězný výrobek v 9 kategoriích. Jejím držitelem se mohou stát jen ty výrobky, které zvítězí v dané kategorii. Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku „Regionální potravina“ daného kraje po dobu 4 let.

Značka Regionální potravina je součástí informační a komunikační kampaně Ministerstva zemědělství. Jejím hlavním cílem je představit spotřebitelům to nejlepší z potravinářské produkce v jednotlivých krajích ČR. Projekt vychází vstříc silícímu zájmu veřejnosti o kvalitní potraviny od tradičních regionálních výrobců.

Více informací lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz, www.szif.cz.

Společná zemědělská politika – přímé platby

V rámci I. pilíře (přímé platby) Společné zemědělské politiky (SZP) EU je v ČR podporována rostlinná i živočišná výroba několika dotačními tituly.

Vícesložkový systém přímých plateb (SAPS, ozelenění, VCS a platba pro mladé zemědělce)

Podpory poskytované v rámci přímých plateb kladou důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí greeningu (ozelenění), generační obměnu na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce a také na podporu tzv. citlivých komodit prostřednictvím dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS – Voluntary Coupled Support).

Největší položku z přímých plateb tvoří jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS) – necelých 55 % z celkové obálky na přímé platby, dalšími složkami jsou platba na zemědělské postupy příznivé

pro klima a životní prostředí (greening) – 30 % obálky, dobrovolná podpora vázaná na produkci (15 % obálky) a platba pro mladé zemědělce (0,9 % obálky). Z národního rozpočtu je pak v ČR umožněno vyplácet platby přechodné vnitrostátní podpory (PVP), které navazují na dříve poskytované národní doplňkové platby (Top-Up).

Konkrétní podmínky poskytování přímých plateb upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, v návaznosti na přímo použitelné předpisy EU.

Žádost o poskytnutí podpor z přímých plateb i PVP je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti ke Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) zpravidla od poloviny dubna do 15. května příslušného kalendářního roku. V roce 2020 však byl termín pro podání Jednotné žádosti posunut na 15. června, a to z důvodu pandemie Covid-19.

a) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

SAPS je poskytována na hektar způsobilé zemědělské půdy, přičemž poskytnutí je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) a také dodržováním některých povinných požadavků na hospodaření (PPH), které jsou společně známy jako podmíněnost (tzv. Cross-Compliance).

Nově je pro poskytnutí SAPS i dalších plateb na plochu nutné prokázat právní důvod k užívání deklarované plochy.

Minimální výměra, na kterou lze poskytnout SAPS, činí 1 ha zemědělské půdy. Přehled výše vnitrostátních stropů na SAPS, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Výše vnitrostátních stropů na přímé platby, obálky a sazby SAPS

Rok	Obálka na SAPS (mil. EUR)	Sazba SAPS EUR/ha	Sazba SAPS (Kč/ha)
2015	462,980	130,35	3 543,91
2016	462,535	130,07	3 514,54
2017	461,017	130,01	3 377,73
2018	472,217	131,67	3 388,15
2019	472,211	131,47	3 394,11
2020	479,299	133,81	3 644,19

Pramen: MZe

Poznámka: Ke snížení vnitrostátního stropu na SAPS od roku 2015 došlo v důsledku převodu části finančních prostředků v rámci přímých plateb na greeningovou platbu, VCS a platbu pro mladé zemědělce. Od roku 2015 je SAPS vyplácena spolu s greeningovou platbou.

b) Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (greening)

Cílem greeningu je snížit negativní dopady zemědělské činnosti na životní prostředí. Pokud žadatel požádá o SAPS, je povinen dodržovat na všech svých způsobilých hektarech zemědělské půdy zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Základní pravidla greeningu vyplývají z příslušného evropského nařízení pro přímé platby, které vymezuje jeho tři složky, tj. diverzifikaci plodin, zachování výměry trvalých travních porostů a vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu (Ecological Focus Area – EFA). Přehled výše vnitrostátních stropů a sazba na greening, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Výše vnitrostátních stropů a sazby greening

Rok	Obálka greening (mil. EUR)	Směnný kurz (Kč/EUR)	Sazba (EUR/ha)	Sazba (Kč/ha)
2015	253,456	27,18	71,49	1 943,62
2016	253,212	27,02	71,35	1 928,43
2017	252,960	25,981	71,34	1 853,35
2018	258,512	25,731	72,96	1 877,38
2019	258,509	25,816	72,99	1 884,30
2020	261,843	27,233	73,94	2 013,64

Pramen: MZe

c) Dobrovolná podpora vázaná na produkci (Voluntary Coupled Support – VCS)

ČR dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby v rámci přímých plateb.

Pro období 2015–2020 směřují finanční prostředky v rámci VCS na **ovoce, zeleninu**, konzumní brambory, cukrovou řepu, bílkovinné plodiny a také na již v minulosti podpořené komodity: chmel, masná telata, dojnice, ovce a kozy, a to v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,4 mld. Kč). Došlo nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci.

Podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností (VVP) a vysokou pracností (VP)

Podmínky poskytování podpory na produkci zeleninových druhů s VVP a VP upravuje §22 a 23 NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Nejdůležitější předpisy EU pro přímé platby:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **1307/2013**, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. **1306/2013**, o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci podpory na produkci je pro každou skupinu zeleninových druhů stanovena výměra nejméně 1 ha plochy zemědělské půdy evidované v evidenci využití půdy podle užitelských vztahů (tzv. LPIS) jako druh zemědělské kultury „standardní orná půda“ nebo „jiná trvalá kultura“ v případě chřestu, nejméně ode dne doručení žádosti SZIF do 31. srpna příslušného kalendářního roku a vyhovuje dalším požadavkům dle NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jako je stanovený minimální výsev či výsadba.

Průměrně je pro období 2015–2020 vyčleněno na odvětví zeleniny v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

Ukazatel	Rok	Počet žadatelů	Počet ha	Sazba platby na produkci
Zelenina s VVP	2015	274	6 588	13 184 Kč/ha
	2016	293	7 170	12 040 Kč/ha
	2017	299	7 242	11 462 Kč/ha
	2018	315	7 006	11 732 Kč/ha
	2019	313	7 593	10 863 Kč/ha
	2020	318	7 791	11 312 Kč/ha
Zelenina s VP	2015	125	3 778	3 662 Kč/ha
	2016	115	2 749	5 003 Kč/ha
	2017	132	3 238	4 084 Kč/ha
	2018	136	3 646	3 592 Kč/ha
	2019	124	3 363	3 907 Kč/ha
	2020	117	3 546	3 959 Kč/ha

d) Platba pro mladé zemědělce (MZ)

Cílem této platby je podpořit mladé a začínající zemědělce do věku 40 let. Platba se poskytuje na maximální výměru 90 ha po dobu nejvýše 5 let. Poskytnutí platby pro MZ upravuje NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Sazba platby pro rok 2019 byla stanovena na 1 697,06 Kč/ha a v roce 2020 na 1 822,09 Kč/ha.

e) Přechnodné vnitrostátní podpory (PVP)

Reforma SZP umožňovala novým členským státům (včetně ČR) poskytovat PVP i v letech 2015–2020. V principu se jednalo o obdobné podpory, jako byly národní doplňkové platby k přímým podporám (tzv. Top-Up), tj. v rámci těchto podpor se nadále podporují stejné sektory zemědělské výroby (chmel, brambory pro výrobu škrobu, přežvýkavci, krávy bez tržní produkce mléka (KBTPM), ovce a kozy), jako v předchozích letech. Rovněž je vyplácena platba na zemědělskou půdu, jako určitý „příplatek“ k SAPS. PVP jsou poskytovány výhradně z rozpočtu ČR, objem finančních prostředků, který může být vyplacen, se však postupně snižuje až do plánovaného ukončení výplaty v roce 2020.

Podrobné podmínky pro poskytování PVP jsou uvedeny v NV č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám. Žádost o poskytnutí PVP je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti na SZIF, a to do 15. května příslušného kalendářního roku.

Výše obálék a sazeb na jednotlivé sektory v rámci PVP v roce 2020

Sektor	Sazba
Zemědělská půda	1 18,04 Kč/ha
Chmel	3 187,00 Kč/ha
Brambory na škrob	1 020,40 Kč/t
Přežvýkavci	64,24 Kč/VDJ
Krávy bez tržní produkce mléka	72,40 Kč/VDJ
Ovce/kozy	41,03 Kč/VDJ

Výše vnitrostátního stropu na PVP pro rok 2020

Rok	2020
Výše vnitrostátního stropu (tis. EUR)	21 684,00
Výše vnitrostátního stropu (tis. Kč)	542 100,00

Pramen: MZe, odbor přímých plateb

Další informace jsou k dispozici na webových stránkách www.eagri.cz a www.szif.cz.

f) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) – Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Z programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 (dále jen PRV) mohou pěstitelé ovoce a zeleniny čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory je možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV na období 2014–2020, která vydává MZe na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Tato Pravidla jsou zveřejněna na internetových stránkách MZe www.eagri.cz/prv a Státního zemědělského intervenčního fondu www.szif.cz.

Projektové operace PRV na období 2014–2020**Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků**

Dotace z této operace mohou čerpat všichni zemědělské podnikatelé na projekty od 100 tis. Kč do 75 mil. Kč výdajů (do roku 2017 do 150 mil. Kč), ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace je 40 %, tuto hranici je možné navýšit o 10 % u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících v oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními („ANC oblasti“) o dalších 10 %. Maximální míra dotace je tedy 60 %.

Operace je rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Je tak možné čerpat z těchto záměrů:

- b) rostlinná výroba – projekty do 1 000 000 Kč, žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- g) rostlinná výroba – projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy),
- l) rostlinná výroba – projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy).

Zatím poslední, 10. kolo příjmu žádostí o dotaci, bylo vyhlášeno mimořádně v souvislosti s pandemií COVID-19. V rámci tohoto kola došlo k úpravě některých podmínek. Základní míra dotace pro všechny podniky se zvýšila na 50 %, přičemž hranici bylo možné navýšit o 5 % u mladých začínajících zemědělců a o dalších 5 % u žadatelů podnikajících v ekologickém režimu. Částka výdajů, ze kterých je stanovena dotace na jeden projekt, byla zvýšena z původních 100 tis. Kč na 250 tis. Kč.

Dále došlo k úpravě záměrů, kdy pro rostlinnou výrobu bylo možné čerpat

- v záměru b) projekty do 2 000 000 Kč včetně a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha a
- v záměru l) projekty do 75 000 000 Kč.

Podpora – zelinářský sektor bez brambor (stav k 30. 9. 2020)

Žádosti o dotaci	5. kolo (2017)	7. kolo (2018)	10. kolo (2020)
Zaregistrované	132	124	234
Schválené/doporučené	51	73	153*
Částka dotace	143 249 862 Kč	224 409 902 Kč	211 043 631 Kč
Proplaceno	38	32	-
Částka dotace	57 401 313 Kč	83 744 547 Kč	-

Pramen: MZe.

Poznámka: *doporučené

Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů –

Dotace z této operace mohou čerpat zemědělské a zpracovatelské podniky na projekty od 100 tis. Kč do 30 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Jedná se o podporu investic do zařízení, která souvisejí se zpracováním zemědělských produktů a uvedením výrobků na trh. Základní míra dotace je 40 %. 10. kolo příjmu žádostí spojené s pandemií COVID-19 a zaměřené na zvýšení soběstačnosti zpracovatelských podniků bylo specifické, neboť byly mezi způsobilé žadatele přidány i velké podniky, a míra dotace pro všechny podniky se zvýšila na 50 %.

Podpora ovoce/zeleniny, chmele a moštových hroznů (stav k 30. 9. 2020)

Žádosti o dotaci	5. kolo (2017)	7. kolo (2018)	8. kolo (2019)	10. kolo (2020)
Zaregistrované	205	199	242	336
Schválené/doporučené	141	105	73	64*
Částka dotace	231 714 060 Kč	205 037 275 Kč	119 993 159 Kč	309 678 686 Kč
Proplaceno	102	30	-	-
Částka dotace	152 753 494 Kč	38 369 580 Kč	-	-

Pramen: MZe

Poznámka: * doporučené
nelze rozdělit do jednotlivých kategorií

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytuje na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. €, což činí cca 1,2 mil. Kč.

Operace 10 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) – dle NV č. 75/2015 Sb.

- **integrováná produkce zeleniny** – sazba 426 €/ha standardní orné půdy zařazeného do titulu integrováná produkce zeleniny podle § 2, písm. c), bodu 1, na které žadatel plní podmínky podle § 15, min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha,
- **integrováná produkce chřestu** – sazba 426 €/ha jiné trvalé kultury zařazeného do titulu integrováná produkce zeleniny podle § 2, písm. c) bodu 1, na kterém žadatel plní podmínky podle § 15, min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha.

Rok	Výměra standardní orné půdy	Výše proplacených finančních prostředků
2016	proplaceno 50 žádostí na 2 807 ha	29,7 mil. Kč
2017	proplaceno 87 žádostí na 6 765 ha	77,8 mil. Kč
2018	proplaceno 88 žádostí na 6 715 ha	77,3 mil. Kč
2019	proplaceno 94 žádostí na 6 922 ha	75,3 mil. Kč
2019	podáno 96 žádostí na 7 342 ha	80,5 mil. Kč

Operace II – Ekologické zemědělství – dle NV č. 76/2015 Sb.

- **v rámci přechodu na ekologickou produkci**
sazba 536 €/ha – standardní orné půdy, jde-li o pěstování zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12, odst. 4,
- **v rámci ekologické produkce**
sazba 466 €/ha – standardní orné půdy, jde-li o pěstování zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12, odst. 4.

Rok	Výměra standardní orné půdy v ha	Výše proplacených finančních prostředků
2016	proplaceno 94 žádostí na 1 972 ha	26,2 mil. Kč
2017	proplaceno 122 žádostí na 2 463 ha	32,5 mil. Kč
2018	proplaceno 166 žádostí na 3 839 ha	48,6 mil. Kč
2019	proplaceno 178 žádostí na 4 019 ha	50,2 mil. Kč
2019	podáno 187 žádostí na 3 968 ha	49,6 mil. Kč

6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny

6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

- odkazy na nařízení (ES) č. 1234/2007 se považují za odkazy na toto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013.

Podpora pro zřizování seskupení producentů ovoce a zeleniny je tímto nařízením ukončena a měla by být dále poskytována všem odvětvím ve všech členských státech v rámci politiky rozvoje venkova. ČR toto opatření do Programu rozvoje venkova nezařadila.

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce organizace producentů (OP) s tím, že je-li součástí operačního programu opatření na řízení krizí, lze celková procenta navýšit na **4,6 %**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení bylo v roce 2017 částečně zrušeno (čl. 19–35 a 50–148) a nahrazeno dvěma nařízeními:

- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891**, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o sankce uplatňované v uvedených odvětvích, a kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011.
- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1145**, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, pokud jde o organizace producentů v odvětví ovoce a zeleniny.
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1146**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/892, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a nařízení (ES) č. 606/2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí.

Čl. 3–19 týkající se obchodních norem a kontrol shody zůstaly v platnosti nařízení Komise (EU) č. 543/2011.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a č. 73/2009, ve znění NK č. 639/2014, 994/2014, 1001/2014, 1378/2014, 2015/851, 2016/142.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, ve znění NK č. 994/2014, 1378/2014.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy NEPR (EU) č. 1308/2013 a NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891 a NK (EU) 2017/892.

Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor	Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 ▪ Nařízení Komise (EU) č. 1333/2011 (banány)
	Licence pro ovoce a zeleninu <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nařízení Komise (EU) č. 2016/1237 ▪ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2016/1239 ▪ Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nařízení Komise (EU) 2017/891 a 2017/892 ▪ Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013 ▪ Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (ve znění 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb., 425/2017 Sb., 322/2020 Sb.) 	

6.2. Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)

Od školního roku 2017/2018 došlo na úrovni EU k reformě dvou projektů Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol, které byly spojeny pod jeden společný právní rámec a vznikl Školní projekt (Ovoce, zelenina a mléko do škol). Finanční rámec u jednotlivých projektů (tj. Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol) zůstává oddělený, každá část má svoji obálku.

Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených EU pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti dětské obezitě a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. V projektu Ovoce a zelenina do škol je

- od školního roku 2014/2015 cílová skupina žáků I. stupně základních škol rozšířena o děti z přípravných tříd,
- od školního roku 2016/2017 cílová skupina žáků I. stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd rozšířena o děti přípravných stupňů speciálních základních škol,
- od školního roku 2017/2018 cílová skupina žáků rozšířena o žáky 2. stupně základních škol.

Přehled o vývoji a financování projektu „Ovoce a zelenina do škol“

Školní rok	Vyplacená podpora k financování produktů a DVO celkem v Kč	Úspěšnost čerpání prostředků na projekt	Počet zapojených škol	Počet zapojených dětí	Roční limit na 1 žáka v Kč na produkty a na DVO	Podíl z cílové skupiny dětí
2009/2010 ¹⁾	72 689 962	95,7 %	2 883	323 431	224,75	71 %
2010/2011	88 886 000	99,1 %	3 141	370 016	240,00	80 %
2011/2012	90 732 292	98,5 %	3 243	387 176	234,00	81 %
2012/2013	139 028 645	99,1 %	3 364	416 670	333,00	85 %
2013/2014	143 368 600	99,2 %	3 530	456 233	315,00	90 %
2014/2015 ²⁾	186 051 095 ^{a)}	97,7 %	3 741	509 030	333,00+40,00 Kč	95 %
2015/2016	190 644 859 ^{b)}	98,1 %	3 810	539 747	318,30+40,00 Kč	97 %
2016/2017	198 226 843 ^{c)}	98,7 %	3 863	564 689	317,00+37,50 Kč	98 %
2017/2018 ³⁾	311 345 027 ^{d)}	98,1 %	3 935	906 110	319,90+45,00 Kč	97,5 %
2018/2019	319 650 518 ^{e)}	98,4 %	3 964	920 992	306,90+45,00 Kč	97,5 %
2019/2020	280 334 257 ^{f)}	-	3 981	928 185	304,80+45,00 Kč	96,9 %

Poznámka: ¹⁾ 73% podíl EU, 27% podíl ČR; ²⁾ 88% podíl EU, 12% podíl ČR; ³⁾ od školního roku 2017/2018 je zrušeno povinné spolufinancování ze strany členského státu,

DVO = doprovodná vzdělávací opatření

z toho: ^{a)} 169 147 055 Kč na produkty a 16 690 657 Kč na DVO;

^{b)} 171 508 411 Kč na produkty a 18 702 469 Kč na DVO;

^{c)} 178 274 060 Kč na produkty a 19 308 309 Kč na DVO;

^{d)} 288 884 989 Kč na produkty a 35 818 847 Kč na DVO;

^{e)} 281 336 423 Kč na produkty a 37 937 694 Kč na DVO;

^{f)} vyplaceno k 15. 10. 2020 – 251 538 284 Kč na produkty a 28 487 205 Kč na DVO.

Zapojení škol a dětí

- ve školním roce 2010/2011 došlo oproti školnímu roku 2009/2010 ke zvýšení počtu škol v projektu o 260 (tj. 9 %) a ke zvýšení počtu dětí v projektu o 46 810 (tj. 14,4 %),
- ve školním roce 2011/2012 se zvýšil počet škol v projektu o 100 (tj. o 3,1 %) a počet dětí o 16 935 (tj. o 4,5 %),
- ve školním roce 2012/2013 se zvýšil počet škol v projektu o 121 (tj. o 3,7 %) a počet dětí o 29 494 (tj. o 7,6 %),
- ve školním roce 2013/2014 se zvýšil počet škol v projektu o 166 (tj. o 4,9 %) a počet dětí o 39 563 (tj. o 9,5 %),
- ve školním roce 2014/2015 se zvýšil počet škol v projektu o 211 (tj. o 5,9 %) a počet dětí o 52 797 (tj. o 11,5 %),
- ve školním roce 2015/2016 se zvýšil počet škol v projektu o 69 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 30 717 (tj. o 6 %),
- ve školním roce 2016/2017 se zvýšil počet škol v projektu o 53 (tj. o 1,3 %) a počet dětí o 24 942 (tj. o 4,6 %),
- ve školním roce 2017/2018 se zvýšil počet škol v projektu o 72 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 341 421 (tj. o 60,4 %) díky rozšíření cílové skupiny o druhý stupeň základních škol,
- ve školním roce 2018/2019 se zvýšil počet škol v projektu o 29 (tj. o 0,7 %) a počet dětí o 14 882 (tj. o 1,6 %),
- ve školním roce 2019/2020 se zvýšil počet škol v projektu o 17 (tj. o 0,4 %) a počet dětí o 7 193 (tj. o 0,78 %).

Žáci dostávali v souladu s Vnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím k Výživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Preferovány by měly být zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy a pyré. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/39, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1239, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/39, pokud jde o sledování a hodnocení provádění školního projektu a souvisejících kontrol na místě.

Nařízení Komise (EU) 2017/40, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení, a mění NK (EU) č. 907/2014.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/1238, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/40, pokud jde o hodnocení provádění školního projektu.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (ERHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení NR (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, které nahradilo v roce 2017 nařízení vlády č. 478/2009 Sb.

6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny v EU a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a

- **prováděcí nařízení Komise (EU) č. 594/2013**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 543/2011, pokud jde o obchodní normy v odvětví ovoce a zeleniny, a kterým se uvedené prováděcí nařízení opravuje.

a) Zrušení některých obchodních norem

Došlo ke zrušení celkem 26 norem, v platnosti zůstalo pouze 10 zvláštních obchodních norem. Zvláštní obchodní normy platí pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. V případě absence obchodní normy EU je možno použít ČSN, avšak pouze pro produkty země původu ČR.

Zvláštní obchodní normy platné pro:

jablka; hrušky; kiwi; broskve a nektarinky; saláty, endivii kadeřavou letní a endivii zimní; citrusové plody; jahody, papriku zeleninovou; rajčata; stolní hrozny révy vinné.

b) Vznik nové obchodní normy tzv. „Všeobecné obchodní normy“

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje zvláštní obchodní norma EU. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % početních nebo hmotnostních produktů nesplňujících min. požadavky na jakost). V rámci této odchylky smí celkem nejvýše 2 % sestávat z produktů postižených hnilobou.

c) Další změny

Tyto změny zahrnují např. změnu hmotnosti maloobchodního balení čerstvého ovoce a zeleniny obsahující směs různých druhů z 3 na 5 kg a změnu označování, kdy země původu mohou být nahrazeny dle potřeby jedním z následujících označení:

- směs ovoce a zeleniny z EU,
- směs ovoce a zeleniny nepocházející z EU,
- směs ovoce a zeleniny pocházející z EU i mimo EU.

7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 sb., ve znění pozdějších předpisů, dále pak v NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891, NK (EU) 2017/892, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentů s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <http://www.szif.cz>.

a) Registrace předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným (uznaným) organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP) včetně nadnárodních OP a SOP, které byly uznány na základě žádosti o uznání, a uznaným seskupením producentů (SP). OP/SOP/SP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891, NK (EU) 2017/892, NEPR (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagaci, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % nákladů na prováděná opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

V roce 2006 byly v ČR čtyři registrované organizace producentů (OP) s operačním programem, a to:

CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo LITOTEL, Bohušovice n/Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice, a čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP) s plánem k dosažení uznání:

EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice, Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov-Slemeno.

V roce 2007 se rozšířil počet registrovaných OP na pět, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a sedm předběžně registrovaných SP (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).

V roce 2008 podmínky pro řádné uznání za OP nově splnila tři předběžně uznaná SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku počet řádně uznaných OP činil 8.

Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tucharaz, Český Brod, což znamená celkem 7 předběžně uznaných SP.

V roce 2009 bylo SP Východočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, počet registrovaných OP tedy stoupl na 9. Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G's Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR 9 předběžně uznaných SP.

V roce 2010 bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP se zvýšil na 10.

V roce 2011 se počet SP zvýšil na 9 přihlášením ZP Otice, počet uznaných OP činil 10.

V roce 2012 byly jako OP uznány družstvo OZC Jizera, odbytové družstvo ovoce Český ráj, odbytové družstvo Berry a M.O.Z. družstvo pěstitelů, čímž se ke konci roku 2012 zvýšil počet uznaných OP na celkových 14. Přihlášením dalšího družstva Suchá Loz činil počet předběžně uznaných SP 6.

V roce 2013 činil počet uznaných OP 15 a počet předběžně uznaných SP 6.

V roce 2014 bylo v ČR uznáno 18 OP, počet předběžně uznaných SP se tím snížil na dva subjekty (ZP Otice, OD Suchá Loz); dále byla uznána jedna nadnárodní organizace producentů Družstvo BRAMKO CZ.

V roce 2015 bylo v ČR uznáno 19 OP (nově odbytové družstvo Mochov), z toho jedna uznaná nadnárodní OP; počet předběžně uznaných SP zůstal nezměněn, tj. 2.

V roce 2016 bylo uznáno 19 OP (odbytové družstvo Mochov skončilo), z toho je jedna uznaná nadnárodní OP, počet předběžně uznaných SP činil 2.

V roce 2017 je uznáno 23 OP (nově ZP Otice, odbyt s.r.o., OD Suchá Loz, Piletice, odbytové družstvo, Čerstvě utrženo, družstvo), z toho jedna uznaná nadnárodní OP.

V roce 2018 je uznáno 22 OP (činnost ukončilo odbytové družstvo ZELTR), z toho jedna uznaná nadnárodní OP.

V roce 2019 je uznáno 22 OP (činnost ukončilo odbytové družstvo JIHOFRUKT, nově bylo uznáno Dobré družstvo Zlín), z toho jedna uznaná nadnárodní OP.

K 31. 8. 2020 je v ČR uznáno 21 OP (činnost ukončilo odbytové družstvo Vital), z toho jedna uznaná nadnárodní OP

Finanční podpora pro OP a SP ovoce a zeleniny (tj. od 1. 1.–31. 12. daného roku) v Kč

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (do 31.8.)
Finanční podpora pro OP	71 706 511	79 014 947	83 283 355	51 243 199	97 173 447	42 270 061
Finanční podpora předběžně uznaným SP ¹⁾	5 124 779	3 189 321	2 358 659	---	---	---

Poznámka: součet podpor pro OP a SP pěstujících ovoce a zeleninu

¹⁾ Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

V roce 2019 organizace producentů (OP) ovoce a zeleniny v ČR (jejichž celkový počet producentů činil 177) disponovaly pěstební plochou dosahující celkem 10 507,1 ha (z toho výměra ovocných sadů činila 5 208,1 ha, výměra pro pěstování zeleniny 5 299,0 ha), ze kterých bylo vyprodukováno celkem 235 646,2 t ovoce a zeleniny v hodnotě 3 187 696 123 Kč. Organizovanost producentů ovoce tak dosahuje 40,3 % a producentů zeleniny 48,3 %.

Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu a pro výrobky ze zpracovaného ovoce a zeleniny

NK v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/1237 s platností od 1. října 2017 ruší povinnost dovozních licencí jak pro dovoz čerstvého ovoce a zeleniny, tak i výrobků z ovoce a zeleniny. Zrušení licenčních povinností se týká běžného dovozu za plné dovozní clo.

Licenční povinnost však nadále zůstává pro dovoz čerstvého, zmrazeného nebo sušeného česneku a prozatímne konzervovaných hub v rámci dovozních celních kvót řízených licencemi. Vývoz z EU do třetích zemí předložení vývozní licence nepodléhá.

Přehled o vydaných dovozních licencích na čerstvý česnek:

- **v roce 2018** byly vydány 2 licence na dovoz 66 389 kg čerstvého česneku původem z Číny v rámci tarifní dovozní kvóty,
- **v roce 2019** byly vydány 4 licence pro dovoz 190 239 kg čerstvého česneku původem z Číny v rámci tarifní dovozní kvóty,
- **v roce 2020** byly k 31. 8. vydané 2 licence pro dovoz 24 767 kg čerstvého česneku původem z Číny v rámci tarifní dovozní kvóty.

Přehled o vydaných dovozních licencích na konzervované houby:

Od roku 2018 nebyly na dovoz ostatních typů zeleniny včetně hub vydány žádné licence.

8. Legislativa ČR vztahující se ke komoditě zelenina

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity zelenina:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
  - 58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin (ruší vyhl. č. 225/2008 Sb. včetně č. 352/2009 Sb.),
  - 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin, (ruší vyhl. č. 113/2005 Sb. včetně jejich pozdějších předpisů),
  - 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů,
  - 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění vyhl. č. 141/2017 Sb.,
  - 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny,
  - 320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,
  - 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů,
  - 133/2004 Sb., o podmínkách označování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu,
  - 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb., 46/2014 Sb., 39/2018 Sb.,
  - 157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhl. č. 650/2004 Sb., 291/2010 Sb., 153/2013 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:
  - 217/2020 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti zemědělství v souvislosti s mimořádnou epidemií v roce 2020,
  - 330/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujících agroenvironmentálně-klimatických opatření,

44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními, ve znění NV č. 57/2019 Sb., 64/2020 Sb., 217/2020 Sb.,

74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění vyhl. č. 128/2018 Sb.,

49/2017 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor,

48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění NV č. 126/2018 Sb., 292/2019 Sb., 31/2020 Sb.,

76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb., 236/2016 Sb., 18/2017 Sb., 49/2017 Sb., 29/2018 Sb., 57/2019 Sb., 332/2019 Sb., 217/2020 Sb.,

75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 63/2016 Sb., 236/2016 Sb., 47/2017 Sb., 49/2017 Sb., 315/2017 Sb., 28/2018 Sb., 59/2019 Sb., 351/2019 Sb., 217/2020 Sb., 270/2020 Sb.,

72/2015 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb., 49/2017 Sb., 43/2018 Sb.,

50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 185/2015 Sb., 423/2016 Sb., 48/2017 Sb., 49/2017 Sb., 427/2017 Sb., 293/2018 Sb., 350/2019 Sb., 217/2020 Sb.,

307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (druhy zemědělské kultury), ve znění NV č. 61/2016 Sb., 407/2016 Sb., 312/2017 Sb.,

478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních, ve znění NV č. 157/2014 Sb., 166/2016 Sb., 74/2018 Sb.,

83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb., zákona č. 179/2014 Sb.,

318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, ve znění NV č. 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb., 425/2017 Sb., 322/2020 Sb.,

112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 107/2012 Sb., 332/2012 Sb., 50/2015 Sb., 61/2016 Sb., 426/2017 Sb., 217/2020 Sb.,

47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb., 448/2012 Sb., 400/2013 Sb., 308/2014 Sb., 50/2015 Sb., 49/2017 Sb.,

257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV č. 99/2005 Sb.,

69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.

242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),

241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb., 512/2006 Sb.,

159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,

505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

▪ prováděcí předpisy:

16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění vyhl. č. 80/2012 Sb.,

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění pozdějších předpisů),

▪ prováděcí předpisy:

295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění, 17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

▪ prováděcí předpisy:

369/2019 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony a ruší vyhl. č. 328/2004 Sb., 380/2011 Sb., a 328/2012 Sb.,

5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organizmům rostlin (ruší vyhl. č. 215/2008 Sb. včetně všech jejích pozměňovacích vyhlášek),

132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin,

327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organizmů a dalších necílových organizmů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 428/2017 Sb.,

207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb. a 334/2004 Sb.,

206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění vyhl. č. 17/2018 Sb.,

205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin,

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 554/2005 Sb., 377/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 279/2013 Sb., 183/2017 Sb., 334/2020 Sb.

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb., 54/2012 Sb., 279/2013 Sb., 243/2016 Sb., 295/2017 Sb., 334/2020 Sb.

■ prováděcí předpisy:

366/2020 Sb., kterou se mění vyhl. č. 332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhl. č. 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění vyhl. č. 138/2020 Sb.

2018/2019 Sb., o výčtu metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. 256/2020 Sb. (ruší vyhl. 449/2006 Sb. včetně všech jejích pozměňovacích vyhlášek),

331/2017 Sb., o stanovení dalších odrůd ovocných druhů s úředně uznaným popisem, které se považují za zapsané do Státní odrůdové knihy, ve znění vyhl. 3/2018 Sb.,

129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhl. č. 409/2013 Sb., 368/2015 Sb., 334/2017 Sb., 299/2018 Sb., 313/2020 Sb.,

61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění vyhl. č. 410/2013 Sb., 3/2018 Sb.,

378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhl. č. 42/2014 Sb., 3/2018 Sb., 315/2020 Sb.,

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,

■ prováděcí předpisy:

437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě a změně vyhl. č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a změně vyhl. č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhl. č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhl. č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady), ve znění vyhl. 305/2019 Sb.,

94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, ve znění vyhl. 199/2019 Sb.,

383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, změna vyhl. č. 41/2005 Sb., 294/2005 Sb., 341/2008 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb., 170/2010 Sb., 93/2013 Sb., 35/2014 Sb., 27/2015 Sb., 83/2016 Sb., 387/2016 Sb., 437/2016 Sb., 200/2019 Sb.

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravech a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů,

■ prováděcí předpisy:

377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 131/2014 Sb., 229/2017 Sb.,

257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,

474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., 271/2009 Sb., 131/2014 Sb., 237/2017 Sb.,

275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., 400/2004 Sb., 335/2017 Sb.,

273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů

▪ prováděcí předpisy:

641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence, ve znění vyhl. č. 400/2017 Sb.,

116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.**Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy),****Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití, ve znění zákona č. 50/2016 Sb., 104/2017 Sb., 183/2017 Sb., 254/2020 Sb.**Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhl. č. 344/2015 Sb., 432/2016 Sb., 403/2017 Sb., 288/2018 Sb., 318/2019 Sb.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění NV č. 288/2010 Sb., 368/2012 Sb., 365/2013 Sb., 155/2016 Sb., 178/2017 Sb., 143/2019 Sb.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb., 188/2011 Sb., 350/2012 Sb., 303/2013 Sb., 340/2013 Sb., 344/2013 Sb., 228/2014 Sb., 225/2017 Sb., 237/2020 Sb.,

▪ prováděcí předpisy:

441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), změna vyhl. č. 199/2014 Sb., 345/2015 Sb., 53/2016 Sb., 443/2016 Sb., 457/2017 Sb., 188/2019 Sb.

9. Kontrola jakosti zeleniny a zeleninových výrobků**a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvé zeleniny a čerstvých hub v roce 2019**

V roce 2019 byla inspektory Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) provedena kontrola zaměřená na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u čerstvé zeleniny a hub u 299 kontrolovaných osob (tj. oproti minulému roku pokles o 16 %). V rámci 832 kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 594 šarží čerstvé zeleniny a hub, z čehož 309 šarží (19 %) nevyhovělo požadavkům na jakost nebo označování.

Největší počet nevyhovujících vzorků dle země původu byl zaznamenán u vzorků původem ze států EU (120 vzorků), dále z ČR (60 vzorků) a nejméně u vzorků ze třetích zemí (50 vzorků). Nejvíce nedostatků bylo zjištěno u zeleniny plodové (42 %), kořenové (21 %) a cibulové (16 %). Nevyhovující vzorky čerstvých hub představovaly téměř 3 % ze všech zjištěných nevyhovujících vzorků. Prakticky všechny nevyhovující vzorky čerstvé zeleniny byly zjištěny v maloobchodě (94,5 %).

Stejně jako v předchozích letech nejčastějším nedostatkem hodnocené čerstvé zeleniny a hub bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost (dle NK /EU) č. 543/2011) především z důvodů přítomnosti plísní a hniloby okem viditelnou na plodech a dále se vyskytovaly otlaky na plodech zasahující do dužniny.

V případě nedostatečného označení bylo nejčastějším pochybením, že na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti. Častým zjištěním bylo rovněž klamavé označení země původu nebo její uvedení zavádějícím způsobem. U šesti vzorků hub bylo zjištěno nedodržení podmínek skladování.

Počet kontrolovaných šarží čerstvé zeleniny a hub za rok 2019

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Cibulová	6	0,0	147	30,6	54	1,9	10	20,0	217	22,1
Kořenová	11	9,1	204	31,4	65	0,0	10	0,0	290	22,4
Košťálová	15	0,0	108	23,1	66	7,6	7	0,0	196	15,3
Listová a na- tčová	10	0,0	133	16,5	45	11,1	0	0,0	188	14,4
Lusková	3	0,0	9	11,1	6	16,7	0	0,0	18	11,1
Plodová	14	0,0	409	31,1	201	1,0	13	0,0	637	20,3
Řapíkatá	1	0,0	2	50,0	0	0,0	0	0,0	3	33,3
Houby čerstvé	14	0,0	19	36,8	11	0,0	0	0,0	44	15,9
Celkem	74	1,4	1 032	28,3	448	3,1	40	5,0	1 594	19,4
Původ zboží										
ČR	53	1,9	252	23,0	36	2,8	1	0,0	342	17,5
Třetí země	3	0,0	97	46,4	37	8,1	4	50,0	141	35,5
EU mimo ČR	2	0,0	583	19,4	364	1,9	30	0,0	979	12,3
Neuvedeno	16	0,0	100	76,0	11	27,3	5	0,0	132	59,8

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena u celkem 635 vzorků čerstvé zeleniny a hub, z nichž bylo 15 vyhodnoceno jako nevyhovující.

Nevyhovující vzorky analyzované na cizorodé látky v roce 2019

Cizorodá látka	Země původu	Druh zeleniny
Flonicamid, fluazifop, dimethoat, chlorpyrifos	Polsko	Zelí pekinské
Methomyl	Polsko	Květák
Fluazifop	Maďarsko	Zelí hlávkové
Chlorpyrifos	ČR, Polsko	Kapusta
Fluazifop	Portugalsko	Kapusta
Clofentezin	Maroko	Fazolové lusky
Linuron	ČR	Celer bulvový

Pramen: SZPI

Výsledky rozborů čerstvé zeleniny a hub z laboratoří a z hodnocení na místě za rok 2019

Zelenina	Počet analýz									
	Analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Cibulová	3	0,0	18	5,6	60	0,0	134	23,9	86	36,1
Kořenová	4	2,0	19	47,4	133	0,8	142	36,6	97	27,8
Košťálová	2	50,0	10	40,0	100	5,0	83	18,1	69	24,6
Listová a naťová	2	100,0	21	408	129	6,2	34	41,2	18	50,0
Lusková	0	0,0	0	0,0	14	701	4	25,0	3	0,0
Plodová	3	0,0	54	9,3	161	0,0	433	23,1	341	27,0
Řapíkatá	0	0,0	1	0,0	0	0,0	3	33,3	1	100,0
Houby čerstvé	6	100,0	1	0,0	32	0,0	6	16,7	4	0,0
Celkem	20	50,0	124	16,1	635	2,4	840	25,7	620	28,7

Pramen: SZPI

Certifikace čerstvé zeleniny v roce 2019

V roce 2019 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny v souladu s požadavky nařízení Komise (EU) č. 543/2011. **Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při dovozu či vývozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí, jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami EU.** Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách. Osoba, která vyváží nebo dováží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) ze třetích zemí, je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. **Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarží propustit do volného oběhu.** Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI, ve znění pozdějších předpisů.

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určeného k přímé spotřebě bylo v roce 2019 na jednotlivé inspektoráty hlášeno celkem 152 zásilek, z toho 23 zásilek ovoce a 129 zásilek zeleniny. Inspektoři SZPI vystavili celkem 95 certifikátů (17 certifikátů vystaveno při dovozu čerstvého ovoce, 78 certifikátů při dovozu čerstvé zeleniny).

Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny byla provedena kontrola shody s obchodními normami u 2 zásilek zeleniny, na které byly vystaveny 2 certifikáty o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvé zeleniny a hub za období I.–III. čtvrtletí 2020

V uvedeném období roku 2020 bylo provedeno celkem 762 kontrol u 291 kontrolovaných osob (tj. meziročně o 21 % více), kdy byla ověřována jakost a správnost označení u čerstvé zeleniny a hub. Celkem bylo hodnoceno 1 371 šarží. Z tohoto počtu nevyhovělo právním požadavkům celkem 351 šarží, tj. 26,5 %.

Nejčastějším důvodem nevyhovujícího stavu u čerstvé zeleniny a hub bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost, kdy většina hodnocené zeleniny vykazovala známky hniloby nebo plísni viditelných pouhým okem. Dále byly zjištěny plody s otlaky zasahujícími do dužniny nebo plody seschlé.

V případě nevyhovujícího označení čerstvé zeleniny a hub bylo nejčastějším nedostatkem neuvedení země původu na obale nebo v místě nabídky, dále údaje s názvem odrůdy a třídou jakosti. Opakovaly se opět případy, kdy údaj o zemi původu, uvedený na obale produktu, neodpovídal údajem na regálové etiketě umístěné nad tímto produktem. U 12 vzorků čerstvých hub nebyly dodrženy teplotní podmínky při uvádění na trh.

Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena celkem u 320 šarží čerstvé zeleniny a hub, z nichž bylo 6 vyhodnoceno jako nevyhovující – jednalo se o překročení maximálního limitu obsahu dusičnanů a u 5 vzorků byl překročen maximální limit reziduí pesticidů, jejichž přehled je uveden níže v tabulce.

Cizorodá látka	Země původu	Druh zeleniny
Linuron, prosulfocarb	Polsko	Celer
Linurok	Polsko	Petržel
Captan	Albánie	Paprika zeleninová
Formetanate	Albánie	Okurka
Flonicamid	Polsko	Brokolice

Pramen: SZPI

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracované zeleniny v roce 2019

V roce 2019 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 236 vzorků, tj. o 29 % méně než v předchozím roce. Jako nevyhovujících bylo vyhodnoceno 76 vzorků, tj. 32,2 %. Nevyhovující vzorky pocházely nejčastěji ze zemí EU (16 vzorků a z ČR (12 vzorků). K neproblematictější skupinám zpracované zeleniny patřila konzervovaná zelenina (47 nevyhovujících vzorků) a upravená chlazená zelenina (14 vzorků).

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad byla nejvyšší v maloobchodní síti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracované zeleniny v roce 2019

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %
konzervovaná	39	23,1	57	61,4	12	16,7	2	50,0	110	42,7
sušená	2	0,0	8	62,5	0	0,0	1	0,0	11	45,5
upravená, chlazená	4	0,0	31	45,2	1	0,0	7	0,0	43	32,6
protlaky	6	0,0	5	40,0	2	0,0	0	0,0	13	15,4
ost. výrobky	2	0,0	7	28,6	0	0,0	0	0,0	9	22,2
zprac. houby	0	0,0	3	33,3	1	100,0	0	0,0	4	50,0
zmrazená	9	0,0	34	11,8	3	0,0	0	0,0	46	8,7
Celkem	62	14,5	145	43,4	19	15,8	10	10,0	236	32,2
Původ zboží										
ČR	34	5,9	23	43,5	6	0,0	3	0,0	66	18,2
Třetí země	0	0,0	8	25,0	2	0,0	0	0,0	10	20,0
EU mimo ČR	1	100,0	37	32,4	5	60,0	1	0,0	44	36,4
Neuvedeno	27	22,2	77	50,6	6	0,0	6	16,7	116	39,7

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Nesplnění jakostních požadavků (dle vyhlášky č. 157/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 113/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů) byl při kontrole zjištěn u 6 vzorků SO₂ ve vyšším než povoleném množství (kysané zelí, cibulka). U sedmi vzorků nebyly dodrženy požadavky na senzorycké vlastnosti. Častým důvodem nevyhovění byly nevhodné podmínky skladování, a to zejména vyšší teploty prostředí u mléčně kvašené, upravené chlazené a mražené zeleniny. Při kontrole označování na obale nebo v místě nabídky nejčastěji nebyly uvedeny povinné údaje nebo nebyly uvedeny v českém jazyce.

d) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti zpracované zeleniny za I.–III. čtvrtletí roku 2020

V tomto období bylo inspektory SZPI provedeno celkem 97 kontrol u 63 kontrolovaných osob. Prověřeno bylo 131 vzorků zpracované zeleniny a hub, nevyhovujících šarží bylo zjištěno 23.

Při kontrole označování na obale nejčastěji nebyly uvedeny povinné údaje nebo nebyly uvedeny v českém jazyce. Častým důvodem nevyhovění byly nevhodné podmínky skladování, a to zejména vyšší teploty prostředí při skladování hluboce zmražené a kysané zeleniny. U dvou vzorků sterilované zeleniny nebyla vyhovující mikrobiologická jakost. U jednoho vzorku byl zavádějícím způsobem uveden druh použitých sterilovaných hub. U dvou vzorků hub byl překročen limit pro obsah oxidu siřičitého.

Počet kontrolovaných vzorků zpracované zeleniny za I.–III. čtvrtletí roku 2020

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %	celkem	nevyh. %
konzervovaná	18	0,0	21	47,6	1	0,0	1	100,0	41	26,8
sušená	2	0,0	3	33,3	0	0,0	0	0,0	5	20,0
upravená, chlazená	5	0,0	16	6,3	2	0,0	6	0,0	29	3,4
protlaky	10	0,0	11	18,2	0	0,0	0	0,0	21	9,5
ost. výrobky	0	0,0	6	0,0	0	0,0	0	0,0	6	0,0
zprac. houby	1	100,0	7	85,7	0	0,0	0	0,0	8	87,5
zmrazená	3	0,0	14	7,1	4	0,0	0	0,0	21	4,8
CELKEM	39	2,6	78	26,9	7	0,0	7	14,3	131	17,6
Původ zboží										
ČR	30	3,3	10	40,0	1	0,0	4	0,0	45	11,1
Třetí země	1	0,0	9	55,6	0	0,0	0	0,0	10	50,0
EU mimo ČR	1	0,0	33	18,2	2	0,0	0	0,0	36	16,7
Neuvedeno	7	0,0	26	23,1	4	0,0	3	33,3	40	17,5

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

SVĚTOVÝ TRH

Rok 2020 bude celosvětově spojován zejména s pandemií COVID-19. Vyhlášení nouzového stavu na všech kontinentech zmrázilo ekonomickou činnost celé řady klíčových oblastí světového hospodářství, došlo k narušení námořní dopravy, mezinárodního obchodu, zamezení pohybu lidí přes hranice států, což vedlo k citelnému nedostatku pracovníků ve všech sektorech průmyslu, zemědělství nejen v Evropě, ale i napříč všemi zeměmi světa.

Mezi nejvíce pěstované druhy zeleniny ve světě patří rajčata, cibule, okurky, hlávkové zelí, lilek, mrkev, papriky, dýně, saláty a česnek. K hlavním producentům patří Čína, Indie, dále pak s odstupem USA, Vietnam, Turecko, Irán, Rusko a Egypt. Světová produkce čerstvé zeleniny v současnosti činí přes 1,0 mld. t.

Světová produkce rajčat

Celosvětově jsou nejvíce pěstovaným zeleninovým druhem rajčata. V roce 2020 se odhaduje jejich světová produkce určená ke zpracování v objemu 39,4 mil. t, tj. v meziročním porovnání nárůst o 5,4 %. K největším producentům se řadí Kalifornie, která zaujímá téměř 28% podíl světové produkce, dalším je Čína. V rámci EU je největším producentem Itálie, která se na světové produkci rajčat podílí 13 %, na druhém místě je Španělsko následované Portugalskem.

Světová produkce rajčat (tis. t)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
CELKEM	41 384	38 072	37 769	34 803	37 383	39 406
Kalifornie	13 025	11 470	9 492	11 137	10 144	10 886
Čína	5 600	5 150	6 200	3 800	4 600	5 300
Itálie	5 393	5 180	5 200	4 650	4 801	5 000
z toho: Španělsko	3 028	2 950	3 350	2 800	3 200	3 100
Portugalsko	1 660	1 507	1 554	1 198	1 410	1 400
Tunís	935	650	643	618	815	1 000
Řecko	500	440	400	320	400	440
Polsko	210	220	175	202	175	175

Pramen: WPTC,

Poznámka: *odhad

Evropský trh se zeleninou

V roce 2019 se v zemích EU zvýšila produkce zeleniny o 3 % na 59,5 mil. t, zotavila se tak po nepříznivém vývoji počasí v roce 2018, které mělo značný vliv na nárůst cen zeleniny na trzích v důsledku nižší úrody. Zvýšení cen v zemích EU v roce 2019 se projeвило rovněž na růstu cen zeleniny na českém trhu.

Průběh počasí v roce 2020 lze charakterizovat jako proměnný – suché a teplé počasí se střídalo s ochlazením a četnými dešťovými srážkami, lokálně i se silnými bouřemi a záplavami. K hlavním producentům zeleniny v rámci EU patří Španělsko a Itálie, které jsou následovány Francií, Polskem, Nizozemskem a Německem. Nejvíce se pěstují především rajčata, cibule, mrkev, hlávkové zelí, okurky, paprika a květák. Odhaduje se, že pěstební plochy zeleniny se v některých zemích sníží, a to především v Německu, kde se očekává až 5% pokles na 134,2 tis. ha. Jedním z důvodů omezení ploch je špatná vodní infrastruktura v některých oblastech a dalším je negativní dopad pandemie COVID-19 zejména z důvodu nedostatku sezónních pracovníků. V Polsku se očekává vyšší sklizeň cca o 6 % v objemu 4,1 mil. t zeleniny. Počasí se zde vyvíjelo obdobně jako v ČR. Déšť v červenci působil příznivě nejenom na růst zeleniny, ale na druhé straně zvýšil i tlak bakteriálních a plísňových chorob.

Produkce zeleniny na Slovensku

V pokrytí spotřeby zeleniny není Slovensko soběstačné, dovoz zeleniny převyšuje její vývoz dlouhodobě. Poslední dva extrémně suché roky neměly zásadní vliv na rozsah pěstování zeleniny v SR, pěstitelé zeleniny investují do závlah. V roce 2020 by se nevykytl dlouhodobý problém se sklizní zeleniny, kromě nedostatku sezónních pracovníků z důvodu celosvětové pandemie COVID-19.

Pěstební plocha zeleniny (včetně dopočtu domácností) se v roce 2019 snížila o 6 % na 19,9 tis. ha, ze kterých se sklídilo 313,2 tis. t zeleniny. Výměra krytých ploch pro pěstování zeleniny klesla na 71 ha, ze kterých bylo sklizeno celkem 16 tis. t zeleniny.

Celkový dovoz čerstvé zeleniny v roce 2019 se meziročně zvýšil o 7 % na 285,9 tis. t. Největší podíl na dovozu měla mrkev, dále hlávkové zelí, květák a melouny, které byly dovezeny zejména z Polska, Německa, Nizozemska, Itálie, Maďarska a ČR.

Vývoz čerstvé zeleniny ze SR zaznamenal v roce 2019 výrazný meziroční 27% nárůst a dosáhl 45,4 tis. t, přičemž největší podíl na vývozu zaujímala cibule, luskoviny a rajčata. Největší objemy směřovaly do ČR, Maďarska a Německa. Záporná hodnota salda zahraničního obchodu činila 209,3 mil. €.

PĚSTOVÁNÍ ZELENINY V ČR

V posledních letech se pěstební plochy zeleniny mírně stabilizují, stejně tak i plochy tržní zeleniny. Naproti tomu se významně zvyšuje výměra krytých ploch pro pěstování rychlené zeleniny (zejména rajčat), která dosahuje v současnosti 90 ha. Vzhledem k dotačním podporám v rámci Programu rozvoje venkova se rekonstruuji skleníky a budují se nové především pro pěstování rajčat a okurek hydroponickým způsobem.

Rok 2019 patřil v obecném shrnutí k průměrným zelinářským rokům. Byl charakteristický jednak rozdílným cenovým vývojem před a po začátku nové sezóny u některých zeleninových druhů a jednak nepříznivým vývojem počasí v jarních a letních měsících. Na výnosech zeleniny, především hrášku a časně vysazované plodové zeleniny, se negativně podepsalo dlouhé chladné období v květnu, které bylo následně vystřídáno obdobím extrémně vysokých teplot s lokálními přivalovými dešti nebo krupobitím. Vysokými teplotami byly poškozeny i porosty pod závlahami, a to především košťálové zeleniny. S příchodem září se průběh počasí navrátil k příznivějším hodnotám a tak podzimní druhy zeleniny mohly díky dostatečné vláze a příjemným teplotám dohnat ztrátu z léta. Na Moravě a ve východních Čechách byly porosty zeleniny významně poškozeny přemnoženými populacemi hrabošů.

Vzhledem k těmto skutečnostem se v roce 2019 sklídilo 283,5 tis. t zeleniny, tj. o 11,4 % více než v předchozím roce. Výrazný nárůst výnosů byl zaznamenán zejména u celeru, cibule, kedluben, mrkve, hlávkového zelí, okurek a salátů. Naproti tomu k poklesu produkce došlo hlavně u květáku, kapusty a ředkviček.

Vývoj osevních ploch konzumní zeleniny v ČR (ha)

Zelenina	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Celer	306	294	335	342	330	431	375
Cibule	1 730	1 581	1 545	1 704	1 705	1 854	1 853
Červená řepa	-	-	-	-	158	204	213
Česnek	232	236	233	329	353	372	536
Hrách dřeňový	1 103	923	1 113	1 311	1 457	1 246	1 474
Kapusta	109	107	108	95	117	100	104
Kedlubny	154	173	199	194	174	208	188
Květák a brokolice	279	303	248	256	324	326	336
Mrkev	691	721	805	827	728	795	832
Okurky nakládačky	263	339	411	299	315	339	351
Okurky salátové	90	34	45	39	52	31	20
Paprika	-	-	-	-	293	282	277
Petržel	271	247	368	267	257	268	255
Pór	12	6	4	6	14	8	14
Rajčata	282	196	339	244	331	135	293
Ředkvičky	252	204	287	289	262	224	350
Saláty	176	142	152	589	506	452	451
Špenát	-	-	-	-	372	324	366
Zelí hlávkové*	1 139	1 130	1 214	1 093	935	977	1 090
Ostatní zelenina	2 122	2 556	2 795	2 354	1 770	2 091	2 094
Zelenina celkem	9 211	9 192	10 202	10 237	10 451	10 667	11 475

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje vždy k 31. 5. příslušného roku, údaje bez dopočtu sektoru domácností obyvatelstva,

* součet osevních ploch zelí hlávkového bílého a červeného

Sklizňová plocha zeleniny v ČR (ha)

Zelenina/rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celer	441	424	471	470	446	472
Cibule	2 205	2 039	2 025	2 157	2 100	2 187
Česnek	425	422	428	514	566	532
Hrách dřeňový	1 313	1 126	1 325	1 512	1 562	1 300
Kapusta	155	151	155	139	153	140
Kedlubny	381	392	428	411	384	419
Květák a brokolice	329	352	299	304	351	366
Mrkev	1 053	1 070	1 170	1 172	1 033	1 104
Okurky nakládačky	1 048	1 056	1 163	1 009	1 091	946
Okurky salátové	297	273	296	276	278	254
Petržel kořenová	452	421	551	439	419	387
Pór	25	18	17	18	26	20
Rajčata	955	845	1 019	886	926	764
Ředkvičky	273	224	308	309	356	237
Saláty	235	199	211	645	672	677
Zelí hlávkové	1 269	1 256	1 346	1 217	1 002	1 062
Ostatní zelenina	2 559	2 987	3 237	2 771	2 927	3 139
Zelenina celkem	13 415	13 246	14 451	14 248	14 291	14 007

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * zelí hlávkové bílé a červené, údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň zeleniny v ČR (t)

Zelenina/rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celer	11 619	9 937	13 917	14 068	10 693	14 915
Cibule	46 238	33 220	51 049	48 823	43 409	51 197
Česnek	1 856	1 629	1 769	2 242	2 624	2 393
Hrách dřeňový	6 319	4 750	5 120	5 452	3 629	3 680
Kapusta	3 018	2 653	2 595	2 922	2 985	2 157
Kedlubny	5 821	6 942	5 928	7 070	5 852	8 497
Květák a brokolice	4 525	4 236	3 156	4 507	7 603	5 374
Mrkev	35 831	31 573	35 262	41 834	34 241	36 063
Okurky nakládačky	23 287	23 884	27 033	31 397	17 926	18 642
Okurky salátové	9 977	9 197	9 397	8 236	6 292	7 189
Petržel kořenová	6 383	5 842	9 199	6 688	6 920	7 698
Pór	433	322	290	345	351	325
Rajčata	24 003	19 583	31 108	19 663	23 918	24 696
Ředkvičky	2 252	2 591	5 287	6 499	5 054	4 168
Saláty	2 711	6 399	2 984	22 986	11 955	16 259
Zelí hlávkové	60 056	45 053	54 257	53 348	35 588	37 802
Ostatní zelenina	49 911	39 344	40 273	35 200	35 507	42 487
Zelenina celkem	294 240	247 155	298 624	311 280	254 549	283 541

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Průměrný hektarový výnos v ČR (ha/t)

Zelenina/rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celer	26,33	23,45	29,55	29,93	23,97	31,61
Cibule	20,97	16,29	25,20	22,64	20,67	23,41
Česnek	4,37	3,86	4,13	4,36	4,64	4,50
Hrách dřeňový	4,81	4,22	3,86	3,61	2,32	2,83
Kapusta	19,48	17,55	16,76	21,02	19,53	15,43
Kedlubny	15,26	17,69	13,86	17,20	15,26	20,27
Květák a brokolice	13,74	12,03	10,57	14,82	21,68	14,67
Mrkev	34,04	29,51	30,14	35,69	33,15	32,66
Okurky nakládačky	22,22	22,63	23,24	31,13	16,43	19,71
Okurky salátové	33,54	33,64	31,72	29,89	22,64	28,30
Petržel kořenová	14,12	13,89	16,68	15,22	16,52	19,87
Pór	17,57	18,17	16,72	18,77	13,74	15,90
Rajčata	25,15	23,18	30,52	22,19	25,83	32,34
Ředkvičky	8,26	11,58	17,19	21,05	14,20	17,56
Saláty	11,53	32,16	14,16	35,64	17,78	24,01
Zelí hlávkové	47,31	35,87	40,31	43,83	35,50	35,58

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * zelí hlávkové bílé a červené; údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Vývoj pěstování zeleniny v průběhu roku 2020

Rok 2020 byl, ostatně jako celý svět, ovlivněn situací okolo šíření onemocnění COVID-19. Druhým hlavním faktorem, který ovlivnil a ještě ovlivní výsledky pěstování zeleniny v ČR v tomto roce, byl vývoj počasí.

V prvních měsících roku byl trh se zeleninou v EU i v ČR stabilní díky poměrně příznivé sklizni v roce 2019. První otřesy přineslo masové šíření onemocnění COVID-19 v Evropě počátkem roku, především v pěstitelských zemích jako Itálie a Španělsko, což znamenalo omezení distribuce zeleniny po Evropě a především nedostatek sezónních pracovních sil v důsledku omezení pohybu osob. Této situace spolu se zvýšenou poptávkou spotřebitelů po zelenině a ovoci využily obchodní řetězce zvýšením cen některých druhů plodové zeleniny i prvních zelenin ze sklizně 2020, a to především z uvedených jižních evropských zemí. Situace se uklidnila až nástupem nových sklizní zeleniny roku 2020 a také uvolněním pandemických opatření, které umožnilo v letních měsících pohyb sezónních pracovních sil pro zajištění sklizní. Zvýšená poptávka po zelenině mezi spotřebiteli pak přinesla letošní trend – samosběry zeleniny, které se tak omezeně staly řešením pro některé pěstitelé dodávajících zeleninu pro gastrosektor v okolí měst. V důsledku dobré sklizně zeleniny i v ostatních evropských zemích v roce 2020 se v současné době trh potýká spíše s přetlakem nabídky některých druhů zeleniny (cibule, mrkev a další).

Zima 2019/2020 proběhla příznivě a ozimé zeleninové druhy tak přezimovaly v dobré kondici. První časné výsevy zeleniny, díky časnému nástupu jara, probíhaly již na přelomu února a března. V průběhu března a dubna pak nízké teploty a nedostatek srážek poškodil porosty zeleniny, především pak výsevy. Ke konci dubna bylo poškozeno 20–25 % setých porostů se závlahou, výsevy bez závlahy pak nezvešly vůbec nebo s několikadenním zpožděním. Další průběh počasí v květnu a červnu přinesl příznivé teploty

a dostatečné srážky, které byly lokálně až nadměrné. Léto 2020 mělo chladnější a deštivější průběh, což zpomalovalo vývoj a růst zeleniny, a to především plodové. Větší vlhkost také umocňovala napadení rostlinami škodlivými organizmy – hlavně houbovými chorobami po celou sezonu. Ve druhé polovině léta porosty významně ovlivňovaly dešťové srážky, které byly v některých oblastech nedostatečné, v některých naopak nadměrné. Zářní a začátek října zaznamenaly příznivý vývoj srážek a poměrně vysoké teploty, a tak se prodloužila sklizeň plodové zeleniny a podzimní druhy zeleniny mohly dohnat ztrátu. Nástupem velmi deštivého počasí během října se sklizeň podzimních druhů zastavila.

Od poloviny roku byl také zaznamenán zvýšený výskyt hrabošů – v letošním roce především ve středních Čechách. Přemnožené populace hrabošů škodily na rostlinách i plodech, ale také například na kapkové závlaze, kdy při hledání vody hraboši prokusovali kapkovací hadice. Vlivem napadení chorobami, hraboši a ne zrovna ideálními podmínkami během roku lze u skladovatelných druhů zeleniny předpokládat velké ztráty během skladování a velký podíl nestandardů.

Košťálová zelenina

Rané odrůdy **konzumního zelí** byly vysazovány do podmínek s příznivými teplotami, nedostatek srážek zelináři řešili závlahou. Na jižní Moravě, kde byly častější srážky, nemohly být některé porosty vzhledem k zamokření půdy včas sklizeny a docházelo k praskání hlávek. Rané výsevy zelí pro zpracování byly poškozeny, vývoj poloraných a podzimních odrůd pro průmyslové zpracování byl poznamenán nepříznivým počasím od konce května a v průběhu léta, podzimní odrůdy díky včasnému nástupu chladnějšího a vlhčího podzimu částečně ztráty dohnaly. Výnosy pozdnějších odrůd jsou přesto podprůměrné.

Výnosy a kvalita **květáku** byly v letošním roce průměrné. Jarní porosty, po výsadbě nakrývané textilií, přinesly dobré výnosy a byly realizovány za příznivé ceny, u později zakládaných porostů však došlo vlivem vyšších nočních teplot k zastavení růstů a rostliny nezakládaly hlávky, navíc byly napadány škůdci (molice).

Kedlubny byly v letních měsících silně napadány škodlivými organizmy, a to především hmyzem – dřepčíky a molicemi. Porosty se tak v podstatě nedaly udržet bez poškození listů, což značně snížilo možnost uplatnění na trhu v průběhu letních měsíců.

Cibulová zelenina

Výsevy **ozimé cibule** byly založeny za dobrých podmínek a díky mírnému průběhu zimy porosty dobře přezimovaly. Díky vyšším úhrnům srážek však byla cibule silně napadána chorobami, v důsledku je tak produkce průměrná i přes vyšší výnosy. Výsevy realizované v letošním roce v průběhu srpna jsou díky mírnému vývoji počasí na podzim ve velmi dobrém stavu. Výsevy **jarní cibule** byly poškozeny poměrně významně suchem a stejně jako u ozimé cibule byly pod silným infekčním tlakem. Kvalita sklizené cibule je navíc špatná díky napadení chorobami. Během skladování lze očekávat vyšší ztráty. Stejně jako v minulých letech, díky relativně teplému a dlouhému podzimu proběhla výsadba **česneku** až v listopadu a porosty přezimovaly ve velmi dobrém stavu. Jarní měsíce umožňovaly dobrý vývoj rostlin, později byly rostliny napadány půdními houbami. Díky dalšímu průběhu počasí cibule stačily narůst pouze do malé velikosti a dosažené výnosy jsou tak v letošním roce opět podprůměrné – navíc v letošním roce došlo k poklesu ceny česneku na evropském i našem trhu. **Pažitka** byla v letošním létě silně napadána plísňovými chorobami i hmyzem – trásněnkami, larvami osenice. Výnosy tak odpovídaly roku 2019.

Kořenová zelenina

Porosty **mrkve** a **petržele** založené na jaře lokálně trpěly nedostatkem srážek a chladným počasím, a to i porosty nakryté textiliemi. Vlivem nízkých teplot během vegetace pak zpomalovaly rostliny růst. Rané sklizeň tak přinesly nižší výnosy, porosty sklizené na podzim měly dobrou výtěžnost díky dostatku

srážek, zvýšené množství vody ale lokálně vedlo až k praskání kořenů. I přes příznivé výnosy lze očekávat nižší sklizeň díky horší kvalitě a poškození hraboši, další velké ztráty lze očekávat při skladování. U mrkve došlo k propadu cen v září, u petržele cena slabě klesala v průběhu celého roku. **Celer** dosahoval vlivem chladnějšího a vlhčího počasí během vegetace a dlouhého podzimu v letošním roce nadprůměrných výnosů. Lokálně byly zaznamenány problémy s chorobami (septorióza).

Listová zelenina

Saláty pěstované v jarních a podzimních měsících se vyvíjely bez větších problémů a výnosy tak dosahovaly průměrných hodnot. V letních měsících byly pak rostliny pod silným infekčním tlakem. Odbyt v průběhu roku byl plynulý a ceny stabilní po celou sezónu. **Ozimý špenát** byl založen do optimálních podmínek, dobře přezimoval, nízký výskyt chorob a škůdců i jarní vývoj počasí umožnil včasnou sklizeň již v druhé polovině dubna. Pozdější výsevy negativně ovlivnilo počasí – nedostatek srážek, porosty špatně vzházely. Podzimní výsevy špenátu jsou poškozeny hraboši.

Plodová zelenina

Pro pěstování **papriky** na jižní Moravě nebyl průběh počasí v roce 2020 příliš optimální. Díky obavám z nedostatku pracovních sil založili někteří pěstitelé menší plochy. Výnosy byly letos průměrné, a to i přes prodloužení sklizně až do října. Rostliny díky chladnějším teplotám zpomalovaly růst a vývoj, nakvétaly později a méně.

Plochy **rajčat** pro průmyslové zpracování jsou minimální, důvodem je odklon zpracovatelů od tuzemských dodavatelů. Navíc letos založené porosty na jižní Moravě díky suchu a nízkým teplotám na jaře nevzházely nebo vzházely s několikatydenním zpožděním. Z důvodu brzkého napadení plísní došlo k předčasnému ukončení sklizně, plody byly velmi nízké kvality.

Porosty **okurek nakládaček** byly vysety včas, vzházení na mnoha lokalitách ovlivnilo sucho a nízké teploty. V průběhu léta došlo v důsledku nízkých teplot k zastavení růstu a vývoje rostlin. Díky prodloužení sezóny byly výnosy v teplejších lokalitách průměrné, v ostatních mírně podprůměrné. Výskyt plísně okurkové byl větší až v pozdějším letním období.

V ČR se stále více pěstují i teplomilné vodní **melouny**, letos byly porosty ovlivněny chladným průběhem počasí na konci jara a v létě. Rostliny zastavovaly vývoj a růst, nakonec byly výnosy podprůměrné. Založení porostů **cuket** probíhalo v příznivých podmínkách. Následný vývoj počasí (nízké teploty a vysoký úhrn srážek) měl bohužel za následek zastavení růstu rostlin a zpoždění vývoje. V letních měsících byly rostliny častěji napadány virovými a houbovými chorobami a padlím. Stejně jako cukety byl vývoj **dýní** ovlivněn především dlouhým obdobím nízkých teplot. Lokálně byly plody poškozeny hraboši (v Čechách) a viry – v důsledku změn zabarvení jsou pak plody hůře, nebo skoro vůbec, uplatnitelné na trhu. Průběh počasí naopak prospíval vývoji **cukrové kukuřice**, porosty díky dešťovým srážkám a příznivým teplotám dobře prospívaly. Výnosy jsou v letošním roce velmi dobré, až mírně nadprůměrné.

Lusková zelenina

Porosty **hrášku** byly sice v jarních měsících lokálně poškozeny suchem, postupně však dohnaly ztráty a výnosy byly poměrně dobré. Problém s odbytem se vyskytl u luskového hrášku v důsledku opatření v rámci COVID-19. Stejně jako u hrášku na lusky byl u raných odrůd hrášku pro průmyslové zpracování vývoj příznivý a výnosy dosahovaly mírně nadprůměrných hodnot.

Struktura zelinářských podniků

Struktura zelinářských podniků podléhá průběžným změnám. Z celkového přehledu vyplývá, že převažující podíl zelinářských ploch je obhospodařován podniky s výměrou nad 100 ha, zároveň nejvíce zelinářských podniků patří mezi malé farmy s výměrou do 10 ha. Vývoj vede ke koncentraci produkce zeleniny u větších výrobců a k ukončení činnosti menších, kteří nejsou napojeni na mezinárodní obchodní řetězce a ekonomicky se propadají.

Struktura pěstitelů tržní zeleniny v ČR

Rozsah pěstování (ha)	Počet pěstitelů					Pěstební plocha (ha)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
100,1–a více	29	32	30	30	30	5 895	6 498	5 516	6 697	6 698
50,1–100	17	17	23	20	23	1 301	1 241	1 575	1 385	1 524
30,1–50	24	20	30	25	25	906	881	1 050	988	1 023
20,1–30	15	28	27	19	22	450	712	667	464	610
10,1–20	48	43	54	40	42	688	650	708	560	560
5,1–10	55	59	68	66	68	399	436	486	471	471
1–5	134	145	213	147	158	349	356	490	379	379
ostatní	180	177	165	12*	67	160	155	157	16	61
Celkem	502	521	610	359*	435	10 148	10 929	10 649	10 960	11 326

Pramen: ZUČM

Poznámka: *v roce 2019 změna metodiky šetření

Větší pěstitelé jsou většinou specializovaní na produkci určitých druhů zeleniny, mají nakoupenou speciální mechanizaci, někteří na svých farmách vybudovali moderní skladovací prostory a mají větší produktivitu práce. Drobní pěstitelé se většinou specializují na prodej ze dvora a na běžných a farmářských tržnicích. Některé větší farmy také prodávají část své produkce přímo z farmářských prodejen.

Samozásobení domácností zeleninou

V obchodech a na farmářských tržnicích je téměř celoročně k dostání široký sortiment zeleninových druhů, a proto nemají rodiny potřebu zeleninu na svých zahrádkách pěstovat. Pěstování zeleniny pro vlastní potřebu je rozšířeno zejména na vesnicích a v okolí menších měst, v okolí větších měst pokrývají poptávku po čerstvé zelenině farmářské trhy a řetězce.

Dle odhadů Zelinářské unie Čech a Moravy je pro vlastní spotřebu ročně určeno více než 10 % celkového objemu vypěstované zeleniny. Samozásobitelsky produkuje čerstvou zeleninu asi 240 tisíc domácností s průměrnou pěstební plochou pohybující se okolo 50 m², což představuje celkovou plochu cca 1 200 ha. V roce 2020 dle odhadu ZUČM dosáhl podíl samozásobení zeleninou 15 %.

Struktura prodeje a odbytu pěstované čerstvé zeleniny od profesionálních pěstitelů v ČR v roce 2020

Obchodní řetězce (supermarkety a hypermarkety)	nadnárodní řetězce, tuzemské supermarkety (včetně odbytových družstev/organizací producentů)	Podíl 75 %
Velkoobchody	dodávky pro řetězce, export (včetně odbytových družstev/organizací producentů)	Podíl 10 %
Zpracovatelské kapacity	konzervárny, zelárny, mrazírny, sušárny apod. (včetně odbytových družstev/organizací producentů)	Podíl 10 %
Ostatní	vlastní export, dodávky pro hotely a restaurace, ZOO, prodej ze dvora, farmářské trhy, samosběr, místní výkupy, vlastní spotřeba, ztráty, apod.	Podíl 5 %

Pramen: ZUČM

Struktura prodeje zeleniny se v průběhu let výrazně nemění. Převažující podíl mezi odběrateli čerstvé zeleniny patří dlouhodobě řetězcům – sítím supermarketů a hypermarketů, kam míří více než ¾ produkce. S tím souvisí i cenový vývoj – řetězce jsou hlavní silou udávající výkupní i spotřebitelskou cenu zeleniny a svého výjimečného postavení zneužívají. Udávají také nároky na „estetickou“ kvalitu zeleniny. Pozitivně lze hodnotit jejich aktivity v souvislosti s testováním produktů na obsah reziduí pesticidů.

Část produkce zeleniny je dodána zpracovatelským závodům. To je ovlivněno zejména jejich vzdáleností od pěstitele. Mezi doplňkovými cestami prodeje zeleniny si stále více a především v okolí měst nachází své místo prodej tzv. zeleninových bedýnek a v letošním roce i samosběr zeleniny, který vzhledem k opatřením na omezení šíření onemocnění COVID-19 a zároveň díky zvýšené poptávce spotřebitelů po zelenině jako zdroji vitamínů vzbudil i velký mediální ohlas.

Rychlírenství zeleniny – produkce zeleniny z krytých ploch

V současné době lze v ČR zaznamenat významný růst produkce z krytých ploch. Čeští producenti přijali výzvu a začali se věnovat především produkci rajčat, která velmi dobře našla uplatnění na tuzemském trhu, a to i přes vyšší cenu. Pěstují se speciální odrůdy, vhodné právě pro pěstování ve sklenících a chuťově vyhovující poptávce tuzemských spotřebitelů – plody různých tvarů, barev a menších velikostí se sladkou chutí. Tuzemské produkty jsou tak schopny konkurovat po celý rok dováženým rajčatům.

V roce 2019 byla dokončena výstavba 4,8 ha nových skleníků, a to výhradně pro pěstování rajčat v hydroponii. Většina ploch byla postavena za podpory z PRV pro období 2014–2020.

Výměra krytých ploch pro pěstování rychlené zeleniny (ha)

Druh zeleniny	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rajčata	21	24	36	40	60	65
Papriky	6	6	6	6	6	6
Okurky	6	6	6	7	7	7
Kedlubny	2	2	2	2	2	2
Saláty	4	4	4	4	4	4
Zeleninová sadba	11	11	11	11	11	11
Celkem	50	53	65	70	90	95

Pramen: ZUČM

Tržní produkce zeleniny

V ČR nejsou statisticky sledovány plochy s produkcí zeleniny tržních a netržních pěstitelů. Údaje o rozsahu a objemu produkce tržní zeleniny obsahují i údaje o pěstování zelenin v následných sledcích. Informace v následující tabulce jsou výsledkem šetření ZUČM.

Pěstební plochy tržní zeleniny v roce 2019 vzrostly oproti předchozímu roku o 3 % na 10 960 ha, ze kterých bylo sklizeno 232,1 tis. t zeleniny (tj. oproti předchozímu velmi slabému roku nárůst o 8,8 %). V roce 2020 se pěstební plochy zeleniny dle odhadu ZUČM zvýšily přibližně na 11 326 ha, především vzrostly plochy brokolice, ředkve, hlávkového zelí, cukrové kukuřice, rajčat a pekingského zelí. Naopak pokračoval odklon od pěstování hrachu, tykve, kvěťáku, kedluben a řepy salátové.

Dle odhadu ZUČM bude sklizeň tržní zeleniny v roce 2020 patřit k průměrným. Tento rok je označován jako příznivý z hlediska srážek a teplot, pro zelinářství přinesl významné rozdíly mezi jednotlivými lokalitami a i mezi jednotlivými zeleninovými druhy. Obecně výsevy zeleniny poškodily nízké teploty a sucho v jarním období, chladnější průběh léta se srážkami zpomalil vývoj a růst rostlin a zapříčinil silný infekční tlak, podzimní sklizeň byla aktuálně přerušena obdobím s vydatnými srážkami.

Přehled o tržní produkci zeleniny v ČR

Druh zeleniny	2018		2019		2020 (odhad)	
	ha	tuny	ha	tuny	ha	tuny
Brokolice ¹⁾	51	356	61	478	113	788
Celer bulvový	317	8 252	348	10 133	342	9 921
Celer řapíkatý	25	508	25	425	22	369
Cibule	1 667	40 010	1 931	51 027	1 876	50 649
Česnek	275	1 100	308	2 155	267	1 602
Fazol zahradní	18	70	47	234	24	146
Hrách zahradní	1 585	7 924	1 430	3 646	1 389	5 557
Chřest	187	562	187	375	187	1 311
Kapusta hlávková ¹⁾	82	1 389	78	1 192	77	1 234
Kapusta růžičková	1	7	0,3	3	0,3	3
Kedlubny ¹⁾	166	3 490	227	4 985	182	3 995
Kukuřice cukrová	769	3 077	763	3 816	911	11 838
Květák ¹⁾	245	3 429	278	3 277	240	2 881
Mrkev	764	33 594	828	34 780	856	23 968
Okurky nakládačky	239	9 568	270	10 800	287	11 476
Okurky salátové	21	841	21	827	19	725
Paprika	285	11 693	266	10 894	269	10 507
Pastinák	8	123	9	102	15	178
Pažitka	9	93	8	64	9	73
Petržel	251	3 765	282	3 949	260	3 643
Pór	3	42	9	132	11	164
Rajčata	241	6 276	100	2 100	213	4 473
Ředkvička ¹⁾	333	4 668	314	5 024	405	6 078
Řepa salátová	216	3 665	273	3 549	241	3 620
Saláty i barevné ¹⁾	588	9 932	640	14 069	602	10 239
Špenát ¹⁾	480	8 165	322	4 186	467	7 001
Zelí hlávkové bílé a červené	880	35 216	951	44 778	1 044	39 657
Zelí pekinské ¹⁾	47	514	85	1 190	99	1 478
Zelenina ostatní	137	1 881	132	2 373	189	1 638
Tykve	760	12 923	768	11 518	710	15 624
Celkem	10 649	213 133	10 960	232 082	11 326	230 835

Pramen: ZUČM

Poznámka: ¹⁾ plodinu je možné pěstovat i jako druhý sled. Plocha i produkce ředkvičky převyšují údaje od ČSÚ, které provádí šetření v době, kdy ještě nemají pěstitelé vysety všechny sledy.

Tržní produkce – tj. zboží, které se odbytje do obchodní sítě nebo pro zpracovatelský průmysl

Produkce tržní zeleniny se na celkovém objemu sklizené zeleniny v ČR v roce 2018 podílela 84 %, v roce 2019 došlo k poklesu na 82 %. Údaje o produkci zeleniny ve výše uvedené tabulce jsou uváděny podle reálně dosahovaných výnosů, které jsou vyšší než průměrné výnosy udávané ČSÚ.

Finanční vyjádření sklizně zeleniny

V roce 2019 vzrostly tržby za produkci tržní zeleniny oproti předchozímu roku o 15 % na 2,5 mld. Kč. K tomuto nárůstu přispěly výrazně vyšší tržby u některých druhů zeleniny v porovnání s rokem 2018, a to zejména u česneku, kedluben, listových salátů, okurek, celeru, cibule a pekingského zelí.

Porovnání finančního vyjádření tržní produkce zeleniny v ČR v letech 2016–2019 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

Trendy v pěstování zeleniny ve vztahu k potřebám trhu

Trendy v zelinářském sektoru ve vztahu k potřebám trhu lze shrnout v hlavní dva směry – bezpečnost a zdraví spotřebitele a ochrana životního prostředí.

Stále větší část populace, a to především té mladší, se zajímá o to, co ovlivňuje její zdraví ve spojitosti s potravinami. Se stoupající spotřebou zeleniny v ČR rostou i výdaje českých domácností za zeleninu. Stále náročnější na čerstvost a bezpečnost zeleniny je nejen konečný zákazník, ale i obchodní řetězce. Ty se v současné době stále více zajímají především o bezpečnost potravin. V hledáčku spotřebitelů i řetězců jsou tak životnímu prostředí šetrnější systémy produkce – integrovaný systém, nízkoreziduální produkce zeleniny (kontrola obsahu reziduí v produktu, která může dosáhnout max. limit MLR 50–30 %) či bezreziduální produkce zeleniny (konečný produkt obsahuje rezidua pesticidů max. na úrovni kojenecké stravy).

Žádána je zelenina vypěstovaná v systému integrované produkce nebo ekologického zemědělství. V posledních letech se značně rozvinul prodej zeleniny ze dvora nebo ve farmářských prodejnách a prodej prostřednictvím tzv. farmářských bedýnek. Zelenina se již začala prodávat i v internetových obchodech. Z důvodu udržení kvality a hygieny se již praní a balení zeleniny stalo standardem. Zejména díky pořadům o vaření roste zájem také o balené bylinky, případně o hrnkové bylinky, které lze v domácnosti úspěšně pěstovat za oknem. Postupně se vyvíjí i systém balení. Začaly se distribuovat nové skládací přepravky, které se po použití umyjí, vydezinfikují a složené dodají pěstiteli. Začíná se omezovat zbytečné balení zeleniny do plastových sáčků. Na základě tlaku médií a zákazníků nakupují obchodní řetězce v poslední době více zboží od českých producentů.

Z dlouhodobějšího hlediska se především z důvodů časové úspory zvyšuje spotřeba různých polotovarů (polévkových směsí, mražených směsí, předpřipravených salátů) a snižuje se spotřeba zelenin časově náročných na kuchyňskou úpravu (např. zelí hlávkové, celer, kapusta, pór a červená řepa). Stoupá spotřeba druhů, které se nemusí dlouho kuchyňsky upravovat, případně je lze ihned konzumovat (např. rajčata, papriky, okurky, ředkvičky, listové saláty). V posledních letech rovněž stoupá produkce a spotřeba různých druhů dýní a tykví (Hokkaido, Halloweenské velkoplodé). Zákazník rovněž preferuje zeleninu menších rozměrů, aby ji mohl spotřebovat jednorázově a nemusel ji skladovat.

Klesá zájem o rajčata „bez chuti“ dovezená z jižních států Evropy a z Afriky a pěstitelé v ČR začínají ve fóliových krytech a sklenicích pěstovat chuťově výrazné odrůdy rajčat různých tvarů a velikostí. Postupně se v posledních letech výrazně zvyšuje výměra krytých ploch (skleníků) buď rekonstrukcí stávajících skleníkových areálů, nebo postavením nových skleníků. V současné době již výměra krytých ploch pro pěstování rajčat dosahuje téměř 65 ha.

Letošní rok ještě více umocnil zájem spotřebitelů o konzumaci zeleniny jako zdroje vitamínů a zdravích prospěšných látek na podporu imunity. V důsledku mediální smrště informací souvisejících s onemocněním COVID-19 se spotřebitelé stále více zajímají o to, co konzumují a více pozornosti věnují i původu potravin. Stále je sice pro většinu spotřebitelů hlavním rozhodovacím faktorem cena produktu, ale na významu začíná nabývat rovněž původ produktu a jeho vlastnosti (tj. především prospěšnost a bezpečnost produktu).

INTEGROVANÁ PRODUKCE ZELENINY V ČR

Integrovaná produkce zeleniny je ekonomická produkce zeleniny vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví. Pěstitelé postupují podle Pravidel pro integrovaný systém pěstování zeleniny (IPZ), dodržují metody správné zemědělské praxe, preventivní metody a metody signalizace, které umožní odhalení škodlivého činitele v porostu a následné cílené naplánování ochranného zásahu.

Svaz pro integrovaný systém pěstování zeleniny (Svaz pro IPZ), který je součástí Zelinářské unie Čech a Moravy (ZUČM), byl založen v roce 2005 jako dobrovolné sdružení pěstitelů. V tomto roce se začala zelenina pěstovat dle stanovených pravidel pro IPZ na 3 437 ha. V roce 2007 se zelenina v systému IPZ pěstovala již na 4 572 ha a po splnění podmínek dvouletého přechodného období dostali první pěstitelé právo označovat svou kvalitní produkci ochrannou známkou IPZ. Tato známka pěstitelům slouží k odlišení jejich kvalitní produkce od ostatní zeleniny dodávané na tuzemský trh.

V roce 2020 se celkový počet pěstitelů zařazených do tohoto systému snížil na 76 s výměrou dosahující 58% podílu z celkové pěstební plochy tržní zeleniny v ČR, přičemž nejrozšířenějšími oblastmi pěstování zeleniny v IPZ jsou Nymbursko, jižní Morava, Litoměřicko, Královéhradecko a Opavsko. Někteří pěstitelé zeleniny hospodařící dle Pravidel pro IPZ nežadají o udělení ochranné známky IPZ. Z toho důvodu je rozdílný počet pěstitelů, kteří žádají SZIF o úhradu vícenákladů spojených s dodržováním pravidel, s počtem žadatelů, kteří žádají ZUČM o udělení ochranné známky IPZ.

Rok	Pěstitelé zeleniny ČR v systému IPZ evidovaní na SZIF		Žadatelé o ochrannou známku IPZ evidovaní u ZUČM			
			Držitelé ochranné známky IPZ		Pěstitelé v přechodném období (čekatelé)	
	Počet pěstitelů	Plocha v ha	Počet pěstitelů	Plocha v ha	Počet pěstitelů	Plocha v ha
2005	X	X	X	X	37	3 437
2006	X	X	X	X	57	4 846
2007	63	4 572	34	4 158	35	1 119
2008	71	4 487	30	3 332	24	951
2009	80	4 920	50	3 934	9	380
2010	87	5 360	50	3 819	14	718
2011	93	6 092	54	4 826	13	397
2012	81	5 980	55	5 111	5	365
2013	79	5 951	59	5 448	6	255
2014	75	5 707	58	5 010	6	387
2015	84	6 165	56	5 077	8	486
2016	93	7 314	59	5 860	10	523
2017	96	7 116	65	6 235	5	177
2018	99	7 011	69	6 278	2	101
2019	94	6 917	68	6 512	4	83
2020	76	6 615	63	6 454	4	101

Pramen: SZIF, ZUČM

Do IPZ jsou také zařazeny víceleté kultury jahodník a chřest, pro které platí odlišné podmínky než pro jiné zeleninové druhy, což neumožňuje na zelinářských pozemcích jejich kombinovatelnost.

Rok 2020 je pro část zelinářů žádajících o podporu v rámci opatření AEKO IPZ (podle pravidel NV č. 75/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů) již pátým rokem závazku. Část pěstitelů vstoupila do dvouletých závazků přechodného období dle NV č. 330/2019 Sb. z důvodu zpoždění přípravy nového programového období SZP 2020+.

I v roce 2020 pokračovala informační kampaň ZUČM „ZELENINA S RODOKMENEM“, jejímž cílem je zvýšení povědomí veřejnosti o logu IPZ a jeho významu. Kampaň se snaží o fungující propojení v jednoduché linii spotřebitel – zelenina – pěstitel. Zelenina s rodokmenem, nebo také zelenina vypěstovaná v systému integrované produkce či zelenina z IPZ – to vše jsou synonyma pro zeleninu, která byla vypěstovaná v ČR způsobem šetrným k životnímu prostředí za přesně definovaných podmínek.

SKLADOVACÍ KAPACITY V ZELINÁŘSTVÍ ČR

V roce 2020 nedošlo k navýšení skladovacích kapacit pro zeleninu. K 9. 10. 2020 sklizeň podzimních druhů zeleniny stále probíhala a musela být díky deštivému počasí s nadměrným úhrnem srážek pozastavena. Pro sezónu 2020/2021 je – dle odhadů ke konci října 2020 – naskladněno 58,2 tis. t, což je o 2 % více oproti předchozí sezóně. Celková skladovací kapacita je tak využita pouze ze 40,2 %.

Struktura skladovacích kapacit v zelinářství ČR k 20. 10. 2020

Druh skladu	Počet pěstitelů vybavených sklady	Počet skladů	Skladovací kapacita (t)	Naskladněno k 20. 10. 2020 (odhad) (t)	Využití kapacity skladů
Chlazené sklady	44	64	50 000	35 370	70,7 %
Sklady s řízenou atmosférou	2	3	2 360	500	21,2 %
Větrané sklady	58	96	92 500	22 300	24,1 %
Celkem	104	163	144 860	58 170	40,2 %

Pramen: ZUČM

Poznámka: sledovány jsou jen zkolaudované sklady bez provizorních a manipulačních skladů

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL V ČR

V únoru roku 2020 proběhlo statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2019. Celkový nákup zeleniny pro zpracování z tuzemska a ze zahraničí dosáhl 97 220 t, tj. meziroční pokles o 2 %.

Nákup čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska v roce 2019 poklesl oproti předchozímu roku o 16 % na 45 800 t, nákup ze zahraničí se naopak o 40 % zvýšil na 32 972 t. Největší podíl v nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska představoval, podobně jako v předchozích letech, nákup hlávkového zelí bílého a nákup okurek nakládaček. V nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování ze zahraničí tvořil největší podíl nákup okurek nakládaček, který se v porovnání s předchozím rokem zvýšil o 52 %. Pro výrobu zeleninových výrobků bylo z tuzemska nakoupeno 3 218 t upravené zeleniny, tzn. o 26 % méně než v roce předchozím.

Nákup čerstvé zeleniny pro zpracování v ČR (t)

Zelenina	Nákup zeleniny původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2017		2018		2019	
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	od	do	od	do	od	do
Brokolice	*	-	-	-	*	-	*	-	*	*	-	-
Celer	1 119	1 231	1 000	1 217	1 622	1 749	3,40	7,91	4,03	7,78	4,60	9,00
Cuketa	192	210	183	-	-	-	3,35	4,02	3,10	3,26	2,87	3,20
Cibule suchá	1 337	1 142	1 084	*	413	*	4,52	11,43	5,69	12,79	9,48	19,96
Cibule nakládačka	-	-	*	586	579	*	12,54	12,88	13,28	13,96	14,33	14,50
Červená řepa	1 843	1 654	1 518	876	954	*	2,03	4,34	2,25	3,50	2,57	3,54
Česnek	*	*	*	*	*	*	74,22	132,52	71,55	119,87	49,08	60,03
Fazolka – lusky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Feferony	*	50	138	865	752	809	16,78	29,10	17,04	27,36	17,09	48,54
Hrášek – zrno	2 889	1 830	1 624	-	-	*	7,33	9,05	8,61	8,84	9,13	9,38
Kapusta hlávková	561	301	412	-	-	*	4,21	5,19	4,46	5,82	5,27	6,92
Kopr	*	140	*	-	-	-	*	*	6,89	7,01	*	*
Křen	*	*	*	891	775	772	28,98	38,77	33,79	43,50	30,10	41,18
Kukuřice cukrová	*	*	*	-	-	-	*	-	*	*	*	*
Květák	27	26	*	*	*	-	6,41	6,41	5,54	6,27	3,97	5,16
Mrkev, karotka	4 578	6 795	4 524	4 685	4 154	5 154	1,88	6,70	1,87	5,41	2,25	5,51
Nat' (petrželová, celerová)	*	*	*	*	-	*	2,32	4,37	*	*	3,67	5,12
Petržel	*	*	*	*	12	*	2,19	4,29	3,15	3,98	4,51	6,69
Pastinák	231	130	321	*	*	*	3,88	5,10	4,47	9,44	4,76	12,22
Okurky nakládačky	4 166	8 279	5 350	29 560	7 812	11 864	3,56	11,72	3,69	19,68	5,80	25,25
Okurky salátové	1 944	838	1 564	413	34	493	4,24	15,19	18,67	36,16	11,06	20,89
Paprika zelená	1 669	1 719	1 223	418	80	251	7,84	34,00	9,32	14,91	10,34	16,19
Paprika červená	1 738	2 015	1 559	2 328	712	1 335	12,40	34,69	13,76	23,24	14,37	28,19
Paprika beraní roh	252	93	211	171	364	460	14,66	16,70	15,56	17,02	16,36	17,44
Pór	*	*	*	*	-	2	*	*	*	*	15,24	46,25
Rajčata červená	5 818	*	*	-	*	*	3,13	5,05	3,65	5,61	6,32	11,29
Ředkev	-	-	-	-	-	*	-	-	-	-	*	*
Saláty	1 401	1 087	1 480	*	*	*	12,89	179,82	11,66	170,03	10,61	182,21
Špenát	5 463	5 130	4 654	*	*	*	3,71	7,24	4,09	9,16	3,92	6,36
Tykev	61	34	-	*	*	*	6,15	7,71	6,39	7,93	*	*
Zelí hlávkové bílé	15 520	12 816	11 931	3 360	2 358	4 369	2,34	5,48	2,83	7,52	3,14	8,83
Zelí hlávkové červené	1 536	1 333	1 533	1 289	750	822	3,32	7,10	3,84	9,44	3,88	9,87
Zelí pekingské	*	*	*	-	-	*	*	-	*	*	*	*
Ostatní	1 460	731	611	166	*	*	2,08	335,81	2,17	33,41	4,62	16,23
Celkem	56 008	54 770	45 800	49 402	23 579	32 972	X	X	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nábupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

 Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup zeleniny pro zpracování (zmražená, sušená a jinak upravená)

Zelenina	Nákup zeleniny v t původem				Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2018		2019	
	2018	2019	2018	2019	od	do	od	do
Brokolice	6	*	462	430	16,22	35,04	15,65	21,16
Celer	*	*	199	*	15,02	18,79	15,11	16,56
Cuketa	-	-	*	*	*	*	*	*
Cibule suchá	*	*	683	856	9,68	39,85	15,62	55,59
Cibule nakládačka	*	*	368	375	14,42	15,18	15,33	16,81
Červená řepa	20	*	*	*	31,02	48,89	37,16	50,12
Česnek	42	16	240	356	67,02	123,84	88,81	115,72
Fazolka - lusky	*	-	218	524	13,63	16,72	14,69	17,15
Feferyny	*	*	*	-	79,33	79,62	42,90	47,14
Hrášek - zrno	128	*	723	946	17,45	22,58	18,23	27,03
Kapusta hlávková	*	-	*	*	17,09	17,38	*	*
Kopr	*	7	4	*	105,57	112,72	96,08	105,93
Křen	79	*	-	-	26,39	27,61	26,27	52,30
Kukuřice cukrová	27	17	*	89	26,13	64,85	33,29	41,42
Květák	*	*	771	718	22,21	25,84	14,64	17,32
Mrkev, karotka	201	157	1 904	1 305	14,41	30,72	16,63	45,74
Nat' (petrželová, celerová)	*	*	49	30	21,97	238,35	81,57	243,72
Petržel	*	*	-	*	*	*	45,31	48,04
Pastinák	*	*	489	*	14,00	20,02	17,03	20,11
Okurky nakládačky	44	*	*	*	17,08	19,29	12,14	21,05
Okurky salátové	*	*	-	*	*	*	*	*
Paprika zelená	174	*	216	160	18,09	28,59	17,72	39,97
Paprika červená	*	*	256	275	22,97	31,11	25,23	69,36
Paprika beraní roh	*	-	*	-	*	*	-	-
Pór	-	*	366	397	13,26	16,68	15,61	16,47
Rajčata červená	*	*	6 615	*	13,29	62,28	11,63	92,94
Ředkev	-	-	-	-	-	-	-	-
Saláty	-	-	-	-	-	-	-	-
Špenát	*	*	224	177	17,28	21,12	12,20	18,86
Tykev	-	*	*	*	*	*	14,35	14,59
Zelí bílé	485	111	712	405	5,87	8,25	7,52	10,11
Zelí červené	*	*	-	-	*	*	*	*
Zelí pekingské	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatní	*	*	688	934	21,91	80,53	17,09	68,41
Celkem	4 368	3 218	16 225	15 231	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Z údajů, zjištěných při statistickém zjišťování, vyplývá, že celková výroba výrobků ze zeleniny v roce 2019 se meziročně opět mírně snížila na 154 323 t. Největší podíl z celkové výroby zeleninových výrobků tvořila výroba sterilované zeleniny, která při srovnání s rokem 2018 vzrostla o 3 % na 60 144 t, z toho výroba okurek nakládaček tvořila 57% podíl. Výroba zmrazené zeleniny a směsí představovala 17% podíl z celkové výroby a byla o 5 % vyšší než v předchozím roce. Nejvýrazněji se snížila výroba kečupu (až o 50 %) na 12 453 t. Výroba sterilovaných směsí a salátů se v roce 2019 zvýšila o 42 % na objem 16 246 t, výroba kysaného zelí zaznamenala 10% nárůst na 12 724 t.

Výroba výrobků ze zeleniny v ČR včetně diaproductů (t)

Zeleninový výrobek		Výroba v tunách				
		2015	2016	2017	2018	2019
Zmrazená zelenina a směsi (včetně špenátu)		23 975	25 979	25 861	25 096	26 277
Sterilované zeleninové směsi a saláty		15 364	17 984	18 617	11 471	16 246
Sterilovaná zelenina (kromě salátových směsí)		67 862	68 042	55 955	58 488	60 144
v tom	okurky nakládačky	31 353	37 818	29 324	32 600	34 093
	zelí sterilované ostatní	*	917	660	1 220	1 155
	zelí červené v kořeněném nálevu	3 404	2 958	3 331	3 289	3 002
	zelí bílé v kořeněném nálevu	8 619	9 922	7 156	6 733	8 408
	hrášek – zrno	1 797	*	*	*	*
	kukuřice cukrová	*	*	*	*	*
Kysané zelí		13 982	14 798	15 032	11 531	12 724
Sušená zelenina (včetně polotovarů ze sušené zeleniny)		*	*	*	353	*
Kečup		26 750	24 283	21 167	25 287	12 453
Rajčatový protlak		4 327	4 276	4 314	4 437	4 062
Dětská a kojenecká výživa		*	*	*	*	*
Zeleninové šťávy		427	*	*	*	587
Zpracované polotovary z chlazené nebo čerstvé zeleniny		9 600	10 936	11 732	12 948	15 785
z toho: – zeleninové směsi		2 729	2 987	3 937	4 284	6 881
Ostatní		3 910	4 992	5 294	5 064	5 082
Celkem		168 078	173 959	160 657	156 194	154 323

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Dovoz zpracované zeleniny

Dovoz zpracované zeleniny a zeleninových výrobků se v roce 2019 meziročně nepatrně zvýšil na 184,2 tis. t v hodnotě 4,4 mld. Kč. Ze zemí EU bylo dovezeno celkem 168,3 tis. t zpracované zeleniny v hodnotě 3,9 mld. Kč. Mezi největší dodavatele patřilo Polsko (36,4 tis. t), následovalo Německo (34,9 tis. t), Itálie (28,4 tis. t), Belgie (13,7 tis. t) a Slovensko (13,6 tis. t).

Dovoz ze třetích zemí do ČR v roce 2019 zaznamenal meziročně výraznější nárůst, a to o 8,1 % na 15,0 tis. t zpracované zeleniny. Jednalo se především o konzervovaná rajčata, zeleninové sušené směsi, konzervované bambusové výhonky a zmrazenou zeleninu. Největšími importéry byla Čína (6,9 tis. t), Ukrajina (4,3 tis. t), Turecko (0,9 tis. t) a Indie (0,9 tis. t).

Dovoz zpracované a konzervované zeleniny celkem

Název	2017		2018		2019	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Zelenina vařená, zmrazená	55 839	1 082 413	66 321	1 113 007	64 288	1 319 292
Zelenina prozatím. konzerv.	859	23 488	946	22 627	2 887	31 392
Zelenina sušená	4 167	366 097	4 435	285 072	4 467	292 132
Zelenina konzerv. v octě nebo kyselině octové	21 898	444 698	19 578	394 407	23 097	497 452
Rajčata konzerv., ne v octě	30 084	619 810	29 556	677 114	30 167	634 215
Šťáva z rajských jablek	1 051	13 146	1 121	13 325	1 162	14 406
Kečupy aj. omáčky z rajčat	15 059	429 659	16 432	415 302	18 196	509 588
Kukuřice konzerv. ne v alkoholu, neslazená	549	21 013	602	22 763	913	37 777
Zelenina konzerv. jinak než v octě, nezmrazená	39 303	887 789	44 274	924 991	39 010	1 023 772
Celkem	168 809	3 888 113	183 265	3 868 608	184 176	4 361 690

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz vybraných skupin zpracované zeleniny v roce 2019 podle zemí

Ukazatel	Země	Množství v t
Zelenina vařená, zmrazená	Polsko	22 724
	Belgie	13 154
	Německo	8 836
	Slovensko	6 571
	Rakousko	2 869
	Maďarsko	2 820
Rajčata konzervovaná, ne v octě	Itálie	14 991
	Ukrajina	4 136
	Německo	3 627
	Čína	2 182
	Polsko	1 564
Zelenina konzervovaná jinak než v octě, nezmrazená	Itálie	8 614
	Německo	7 889
	Maďarsko	7 571
	Slovensko	3 194
	Polsko	3 124
Zelenina konzervovaná v octě nebo kyselině octové	Německo	11 394
	Rakousko	4 937
	Slovensko	2 394
	Polsko	1 412
	Španělsko	754

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zpracované zeleniny

Vývoz včetně reexportu zpracované zeleniny a zeleninových výrobků z ČR v roce 2019 meziročně výrazně klesl (o 13,9 %) na celkových 59,1 tis. t v hodnotě 1,7 mld. Kč. Do zemí EU směřovalo 58,5 tis. t zpracované zeleniny (tj. meziroční pokles o 13,8 %). Největší objem zpracované zeleniny byl dodán na Slovensko (36,6 tis. t), dále pak do Polska (4,6 tis. t), Rakouska (3,4 tis. t) a Německa (3,1 tis. t).

Vývoz zpracované a konzervované zeleniny celkem

Název	2017		2018		2019	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Zelenina vařená, zmrazená	13 713	281 118	20 892	325 671	15 351	331 594
Zelenina prozatímně konzervovaná	90	1 538	13	762	95	1 741
Zelenina sušená	2 362	135 266	723	60 808	877	71 349
Zelenina konzerv. v octě nebo kyselině octové	9 089	241 608	10 246	249 526	12 671	317 217
Rajčata konzervovaná, ne v octě	5 762	133 414	5 113	113 402	5 297	127 070
Šťáva z rajských jablek	171	2 336	168	2 508	167	2 142
Kečupy aj. omáčky z rajčat	18 488	459 375	18 726	459 446	12 043	343 936
Kukuřice konzerv. ne v alkoholu, neslazená	2 685	116 613	3 638	170 595	2 422	117 927
Zelenina konzerv. jinak než v octě, nezmrazená	8 920	312 664	9 244	333 732	10 227	384 253
Celkem	61 280	1 683 932	68 763	1 716 450	59 148	1 697 233

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz vybraných skupin zpracované zeleniny v roce 2019 podle zemí

Ukazatel	Země	Množství v t
Zelenina vařená, zmrazená	Slovensko	12 040
	Polsko	995
	Maďarsko	958
Rajčata konzervovaná, ne v octě	Slovensko	3 333
	Polsko	884
	Bulharsko	470
Zelenina konzervovaná jinak než v octě, nezmrazená	Slovensko	7 293
	Polsko	860
	Španělsko	552
	Německo	333
Zelenina konzervovaná v octě nebo kyselině octové	Slovensko	7 915
	Finsko	1 829
	Rumunsko	1 337
	Polsko	491

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Stejně jako v zahraničním obchodu s čerstvou zeleninou dosahuje ČR dlouhodobě záporného salda i v zahraničním obchodu se zpracovanou zeleninou, které se každoročně zvyšuje.

Saldo zahraničního obchodu se zpracovanou zeleninou České republiky

Jednotky	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuny	-93 763	-97 499	-98 657	-107 529	-114 502	-125 028
Tis. Kč	-1 987 527	-1 588 051	-2 164 601	-2 204 181	-2 152 158	-2 664 457

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější údaje o dovozech a vývozech zpracované zeleniny a zeleninových výrobků jsou uvedeny v příloze č. 2 této zprávy.

SPOTŘEBA ZELENINY V ČR

Spotřeba zeleniny vyjádřená v hodnotě zeleniny čerstvé, tj. včetně výrobků ze zeleniny, v roce 2019 zůstala na téměř stejné hodnotě jako v loňském roce (meziroční pokles o 0,1 kg). Snížila se spotřeba paprik, kapusty, květáku, špenátu a mrkve, naopak ke zvýšení spotřeby došlo u salátových okurek, rajčat, cibule a celeru.

Spotřeba zeleniny v ČR v hodnotě čerstvé (kg/osoba/rok)

tj. přepočten všech výrobků ze zeleniny na hodnotu zeleniny čerstvé

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Spotřeba	79,7	85,4	77,8	82,9	86,4	84,8	87,3	88,2	87,1	87,0

Pramen: ČSÚ

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin, např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítá změna stravovacích zvyklostí ovlivněná turistickým ruchem a počtem cizinců v naší populaci, ale největší vliv na spotřebu potravin mají ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat a rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu.

ČR je v posledních letech v celkové produkci zeleniny soběstačná cca v rozmezí 35–40 %. Nejnižší míra soběstačnosti je u komodity květák, brokolice, hlávková kapusta, nejvyšší naopak u hlávkového zelí, celeru bulvového a mrkve.

Vývoj roční spotřeby zeleniny v hodnotě čerstvé (včetně výrobků) podle druhů na jednoho obyvatele v ČR v kg

Druh zeleniny	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celer	1,5	1,5	1,5	1,3	2,0	2,1	2,0	2,1	2,2	2,1	2,5
Cibule	10,4	9,9	11,2	9,3	11,0	10,9	10,1	10,3	10,2	11,0	11,1
Česnek	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,7	0,6	0,6	0,8	0,9	0,8
Fazolové lusky	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
Hrachové lusky*	0,6	0,6	0,6	0,5	0,8	0,9	0,6	0,7	0,8	0,6	0,6
Kapusta	0,4	0,4	0,5	0,3	0,2	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
Kedlubny	2,4	2,2	2,2	2,4	2,4	2,2	2,2	2,1	2,3	2,1	2,1
Květák	2,6	2,5	3,0	2,6	2,6	2,7	2,6	2,3	2,6	2,8	2,3
Melouny	7,4	7,8	7,2	7,1	7,6	7,2	8,0	8,2	8,2	8,1	8,0
Mrkev	6,6	6,5	6,7	6,1	7,0	6,9	6,7	6,9	7,1	7,1	7,0
Okurky nakládačky	2,2	3,0	2,3	2,0	2,0	2,8	2,5	3,0	3,3	2,5	2,6
Okurky salátové	7,4	7,1	7,6	6,7	5,9	6,4	6,5	6,4	6,4	6,0	6,3
Paprika zelenin.	6,1	5,5	5,5	5,2	5,0	5,4	5,6	5,8	5,6	5,7	5,1
Petržel	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	1,0	0,9	1,0	1,1
Rajčata	11,0	10,4	12,1	10,7	11,4	11,3	11,2	11,8	11,2	11,8	12,0
Saláty listové	2,6	2,1	1,7	1,4	1,6	1,8	2,3	2,0	2,4	2,5	2,4
Špenát	0,7	0,7	0,9	1,0	1,0	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,0
Zelí hl. bílé a červené	7,5	7,2	8,9	8,1	8,0	8,4	7,4	7,9	8,0	6,8	6,9
Ostatní zelenina	8,4	8,6	8,9	8,8	10,4	11,7	11,1	11,2	11,3	11,3	11,7
Houby	1,8	2,2	2,6	2,4	2,3	2,5	2,6	2,8	3,0	3,0	3,1

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * vylouštěná hrachová zrna (zelený hrášek)

V současné době Organizace Spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO) a Světová zdravotnická organizace (WHO) vedou kampaň, která má pomoci zajistit na celém světě větší nabídku, dostupnost a zvýšení konzumace zeleniny a ovoce. Zelenina, podobně jako ovoce, je významným zdrojem řady látek nezbytných pro zdravou výživu lidí. Přesto jejich spotřeba nedosahuje dostatečné úrovně. V celosvětovém průměru se momentálně konzumuje výrazně méně ovoce a zeleniny než je minimální doporučené množství, stanovené Světovou zdravotnickou organizací, tj. 400 gramů na osobu za den. Předpokládá se, že většina lidí denně přijímá jen asi 20 až 50 % tohoto doporučeného množství. Dle údajů ČSÚ aktuální spotřeba ovoce a zeleniny v ČR dosahuje pouze 240 g na osobu za den. Konzumace této skupiny potravin zajišťuje přísun důležitých látek do organismu, jako jsou např. vitamíny A, B, C a E, vláknina a další antioxidačně působící látky.

CENOVÝ VÝVOJ ZELENINY V ČR

Ceny zemědělských výrobců

Vývoj CZV zeleniny v roce 2019 byl k pěstitelům zeleniny příznivý, u většiny druhů dosáhly historicky nejvyšších úrovní. Nejvýrazněji vzrostla cena papriky, rajčat, hlávkového zelí, špenátu a cibule. Tento nárůst cen byl způsoben nedostatkem těchto druhů zeleniny pro konzumní trh z důvodu nepříznivého vývoje počasí nejen v ČR, ale i v ostatních evropských státech.

V roce 2020 se CZV v porovnání s předchozím obdobím u převážné většiny zelenin výrazně snížily s výjimkou cen květáku, kedluben, rajčat, listových salátů a špenátu.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců zeleniny v ČR (CZV v Kč/t)

Druh zeleniny	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Celer bez natě	7 765	12 453	8 842	9 247	10 803	11 074	10 450
Cibule suchá	5 894	6 588	7 800	5 654	7 672	11 224	7 905
Česnek	100 188	135 141	127 812	116 935	91 538	90 741	88 823
Kapusta hlávková	7 969	11 473	8 486	10 178	13 542	13 996	13 605
Kedlubny s natí	19 821	23 616	22 811	23 527	27 355	26 057	30 900
Květák	13 174	13 706	15 437	15 686	16 816	17 467	21 215
Mrkev bez natě	5 047	8 047	7 608	6 701	9 353	8 464	7 791
Okurky nakládačky	-	-	-	-	20 667	23 333	-
Okurky salátové	15 820	19 898	20 455	21 424	22 837	24 168	23 203
Paprika zeleninová	23 356	22 953	19 703	23 590	21 027	30 146	23 739
Petržel bez natě	16 392	23 501	16 571	17 832	30 437	25 465	16 718
Rajčata	20 299	23 953	24 615	22 699	22 729	30 526	43 404
Saláty	25 948	31 106	31 681	30 573	30 840	33 557	39 023
Špenát	-	-	-	-	12 099	20 651	35 872
Zelí hlávk. červené	5 538	8 063	7 669	7 405	8 377	9 514	8 377
Zelí hlávkové bílé	4 033	6 722	5 069	4 909	6 828	8 110	6 702

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * období od 1. 1.–31. 10. 2020

Spotřebitelské ceny

V roce 2019 se spotřebitelské ceny převážné většiny sledovaných zeleninových druhů pohybovaly ve výrazně vyšších cenových hladinách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku. Nejvýraznější nárůst cen byl zaznamenán u všech sledovaných druhů, kromě melounů, ledového salátu, mrkve a salátových okurek. Hlavní příčinou enormního nárůstu cen některých druhů zelenin byl určitý nedostatek nabídky na trhu vzniklý nižší sklizní v roce 2018 ve většině evropských producentních zemí zapříčiněných nepříznivým průběhem počasí (tj. nebyvalé sucho a vysoké teploty).

Vývoj spotřebitelských cen některých druhů zeleniny byl v roce 2020 ovlivněn situací spojenou se světovou pandemií COVID-19, a to nejvýrazněji u těch druhů, které se do ČR dovážejí. Vlivem „koronavirové

situace“ došlo celosvětově k narušení mezinárodního obchodu, k nedostatku pracovníků v zemědělství v evropských zemích a k výpadku pracovní síly při sklizních, k oslabení kurzu koruny vůči euru (prodražení dovozu), k vyšší poptávce po potravinách (zejména po ovoci a zelenině, a tím k prohloubení rozporu mezi nabídkou a poptávkou). Za všeobecně nižší produkci zeleniny napříč Evropou lze spatřovat také dlouhodobé nepříznivé klimatické vlivy, jako je např. sucho s tropickými teplotami střídané výrazným ochlazením a vydatnými dešťovými srážkami vedoucím v některých zemích k záplavám.

Spotřebitelské ceny některých zeleninových druhů – zejména druhů dovážených – v průběhu dubna a května 2020 výrazně vzrostly, poté, v souvislosti s novými sklizněmi, se postupně snižovaly.

Průměrné roční spotřebitelské ceny vybraných druhů zeleniny v ČR v Kč/kg

Druh zeleniny	MJ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Brokolice	ks	23,93	24,40	24,41	26,56	23,94	30,74	35,89
Celer	kg	23,62	23,38	28,80	23,69	22,53	31,60	29,30
Cibule suchá	kg	15,49	14,54	15,38	13,12	15,48	25,57	19,74
Česnek	kg	96,54	104,58	127,88	121,28	105,23	116,43	148,96
Květák	ks	33,55	34,89	36,73	33,86	37,19	41,40	48,51
Melouny	kg	32,43	31,45	27,80	29,02	30,00	30,01	31,05
Mrkev bez natě	kg	16,35	20,93	18,75	15,24	22,60	22,89	21,61
Okurky salátové	kg	36,41	41,56	40,78	41,90	45,30	43,97	48,53
Paprika zeleninová	kg	60,09	63,63	65,09	63,06	60,98	67,11	68,90
Rajčata	kg	41,16	42,99	40,88	44,94	44,75	49,24	51,41
Salát ledový	ks	-	-	20,21	21,91	23,65	23,95	23,23
Zelí bílé	kg	11,19	14,51	13,54	12,55	14,82	25,16	20,31

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1.–31. 10. 2020

ZAHRANIČNÍ OBCHOD SE ZELENINOU V ČR

Dovoz

Nepříznivý vývoj počasí během roku 2019 napříč evropskými zeměmi se promítl i do objemu a ceny obchodované čerstvé zeleniny. V roce 2019 se dovoz čerstvé zeleniny do ČR oproti předchozímu roku snížil o více než 6 % na 587,8 tis. t, i když její hodnota byla meziročně o více než 5 % vyšší a dosáhla 12,2 mld. Kč. Snížily se i dodávky ze zemí EU, a to téměř o 10 % na 520,6 tis. t a na celkovém objemu dovozu čerstvé zeleniny se podílely téměř 89 %. Nejvíce zeleniny pocházelo ze Španělska (132,0 tis. t, tj. 4% meziroční snížení), a to zejména salátové okurky, rajčata, melouny a papriky. Druhým největším dodavatelem čerstvé zeleniny bylo Nizozemsko (108,5 tis. t, tj. 8% pokles), odkud byly dodávány především rajčata, cibule, mrkev, papriky a okurky salátové. Třetím významným dodavatelem bylo Německo (82,3 tis. t, tj. cca 2% pokles) s dodávkami melounů, cibule, okurek salátových, hlávkového zelí, paprik a rajčat.

Mezi další významné dodavatele čerstvé zeleniny patřilo také Polsko (55,0 tis. t, tj. pokles o 31 %) a Itálie (46,5 tis. t, tj. 8% snížení). Čerstvá zelenina byla také v menším množství dovážena rovněž ze třetích zemí, např. z Maroka, Turecka, Albánie, Egypta, Brazílie a Číny.

V období od ledna do srpna 2020 bylo do ČR dovezeno celkem 429,4 tis. t čerstvé zeleniny, což je o 2 % méně oproti stejnému období minulého roku. Dodávky ze zemí EU se za stejné období mírně zvýšily na 388,6 tis. t. Nejvíce zeleniny bylo dovezeno z Nizozemska (89,9 tis. t), Španělska (86,8 tis. t), Německa (64,1 tis. t), Itálie (49,8 tis. t) a Polska (33,9 tis. t).

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR

Druh	2017	2018	2019	2020*	2017	2018	2019	2020*
	v tunách				v tis. Kč			
Zelenina celkem	653 597	626 689	587 817	429 377	11 372 643	11 619 496	12 241 962	8 845 789
Z toho:								
Celer bulvový	11 840	11 873	11 128	8 823	118 348	92 728	181 619	82 128
Celer ne bulvový	2 434	2 894	3 366	2 043	49 233	42 517	62 535	39 909
Cibule	78 323	73 504	64 371	46 356	384 640	537 469	824 493	440 588
Cibule-šalotka	509	510	512	345	14 484	12 665	20 239	12 028
Česnek	7 188	7 482	7 000	3 974	412 033	307 172	333 614	257 421
Fazole	352	355	379	294	17 229	17 693	20 709	22 475
Fenykl hlíznatý	287	324	340	236	9 024	9 139	10 171	6 900
Hrách	575	571	813	488	26 616	30 997	33 848	25 365
Chřest	593	1 082	478	530	48 492	89 347	36 337	35 656
Kapusta růžičková	867	713	1 082	727	18 586	15 885	24 770	18 059
Kapusta hlávk., pekingské zelí, kedlubny apod.	21 375	19 194	16 731	10 960	386 733	353 075	346 808	266 451
Křen	2 046	1 105	1 019	597	57 401	45 051	51 516	31 106
Kukuřice cukrová	5 636	4 842	1 878	580	47 331	41 712	28 572	23 069
Květák a brokolice	26 426	25 252	22 316	14 173	443 274	422 803	412 126	319 518

Druh	2017	2018	2019	2020*	2017	2018	2019	2020*
	v tunách				v tis. Kč			
Lilek	2 435	2 711	2 610	1 902	71 023	71 678	72 710	58 131
Melouny	95 018	94 722	96 855	85 201	793 019	947 815	1 004 537	885 421
Mrkev	57 136	46 531	40 797	38 440	337 136	454 341	420 030	353 230
Okurky nakládačky	9 915	8 869	12 195	7 565	119 559	118 058	163 333	133 237
Okurky salátové	59 641	59 710	64 623	44 719	1 119 611	1 333 865	1 322 292	1 008 259
Paprika zeleninová	52 029	54 076	48 478	32 268	1 747 880	1 723 241	1 757 889	1 424 492
Pór	10 722	9 745	8 679	5 799	208 123	207 394	188 922	114 165
Rajčata	93 617	95 745	88 084	56 343	2 833 783	2 552 512	2 600 055	1 721 696
Ředkvička, řepa salátová ap.	21 282	18 395	18 216	14 415	310 304	304 614	335 046	241 565
Salát hlávkový	17 297	19 922	15 136	10 310	611 275	619 813	609 064	451 095
Salát ostatní	6 924	7 674	7 736	5 042	212 378	269 637	248 520	176 213
Špenát	945	1 004	1 104	654	70 103	74 261	92 651	61 092
Tykve ost.	2 168	3 218	2 379	1 458	40 555	50 186	49 169	39 412
Tykve – cukety	5 423	5 266	5 600	4 517	122 909	120 306	131 806	119 535
Zelí bílé, červené	38 764	32 969	28 356	21 257	305 526	238 270	290 703	127 417

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1.–31. 8. 2020

Vývoz

Stejně jako u dovozu, nepříznivý průběh počasí v roce 2019 měl za následek pokles vývozu čerstvé zeleniny z ČR (včetně reexportu) v porovnání s předchozím rokem, a to o 2 % na celkových 73,0 tis. t v hodnotě téměř 1,8 mld. Kč. Vývoz směřoval téměř výhradně do zemí EU, a to zejména na Slovensko (50,4 tis. t), dále do Německa (9,5 tis. t), Maďarska (3,9 tis. t), Polska (3,0 tis. t) a Rakouska (2,1 tis. t).

V období od ledna do srpna 2020 bylo z ČR vyvezeno 45,4 tis. t čerstvé zeleniny v hodnotě 1,1 mld. Kč, což je o 13 % méně oproti stejnému období minulého roku, a to téměř pouze do zemí EU. Největší množství zeleniny směřovalo na Slovensko (31,8 tis. t), dále do Německa (5,4 tis. t), Maďarska (4,0 tis. t) a Polska (1,4 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny z ČR

Druh	2017	2018	2019	2020*	2017	2018	2019	2020*
	v tunách				v tis. Kč			
Zelenina celkem	100 690	74 266	72 995	45 393	1 824 945	1 607 140	1 753 725	1 111 179
Z toho:								
Celer bulvový	3 759	3 262	2 697	1 319	43 252	38 630	52 159	20 292
Cibule	12 062	7 377	4 832	3 901	90 606	72 760	91 335	65 994
Česnek	938	1 032	853	328	65 082	49 676	49 406	25 535
Hrách	4 254	2 951	1 603	1 292	36 159	24 289	16 474	9 267
Chřest	71	30	42	41	6 692	3 482	2 320	3 192
Kapusta růžičková	120	51	137	89	2 868	1 260	4 277	2 624
Kapusta hlávková, pekingské zelí, kedlubny	2 148	2 013	2 112	1 273	48 925	43 550	47 582	28 596
Květák a brokolice	3 366	2 913	3 056	2 172	69 406	62 579	73 652	84 782
Melouny	9 408	8 521	7 117	3 968	83 690	102 607	85 571	50 251
Mrkev	14 007	6 610	5 653	4 647	110 085	73 882	76 894	58 625
Okurky nakládačky	10 478	7 231	7 541	4 092	97 454	85 672	65 167	30 732
Okurky salátové	3 682	3 047	3 341	2 122	87 103	77 289	78 707	51 486
Paprika zeleninová	6 747	5 793	7 135	4 500	241 788	209 371	237 396	171 994
Pór	1 188	816	780	454	32 105	23 235	24 186	13 939
Rajčata	9 136	7 012	6 926	4 533	319 511	214 148	221 959	164 741
Salát hlávkový	2 885	2 505	2 563	1 562	104 438	102 825	94 049	50 507
Salát ostatní	1 186	1 155	1 169	598	36 279	37 138	44 242	24 794
Ředkvička, řepa salátová apod.	4 006	2 932	2 941	1 775	78 033	70 707	75 398	43 927
Zelí bílé, červené	5 402	3 576	5 341	3 311	54 827	37 233	72 365	34 588

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1. – 31. 8. 2020

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní. Od roku 2012 se úhrnné pasivum každoročně zvyšuje. V roce 2019 přesáhlo záporné saldo zahraničního obchodu z hlediska finančního 10,4 mld. Kč.

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Tuny	-484 984	-513 494	-541 326	-547 811	-552 423	-514 822	-383 984
Tis. Kč	-7 680 998	-8 901 805	-9 332 665	-9 665 560	-10 012 356	-10 488 237	-7 734 610

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1. – 31. 8. 2020

PŘEHLEDY O UŽITÍ ZELENINY

Bilance produkce a užití cibule v ČR (tis. t)

Ukazatel		2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Domácí produkce celkem		33,2	51,0	48,8	43,4	51,2
z toho:	tržní produkce	30,7	44,9	44,4	40,0	51,0
	samozásobení	2,5	6,1	4,4	3,4	0,2
Dovoz		91,4	82,1	82,4	70,0	65,1
Celková nabídka		124,3	133,1	131,2	113,4	116,3
Dodávky na trh a zprac. průmyslu		108,1	112,1	114,2	97,0	104,5
Samozásobení (snížené o ztráty)		2,2	5,5	4,0	3,1	0,2
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce		1,6	3,6	1,1	6,6	5,7
Vývoz		12,4	11,9	11,9	6,7	5,5
Celkové užití		124,3	133,1	131,2	113,4	116,3

Pramen: ČSÚ, ZUČM, Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: marketingový rok od 1. 8. do 31. 7.

Bilance produkce a užití mrkve v ČR (tis. t)

Ukazatel		2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Domácí produkce celkem		31,6	35,3	41,8	34,2	36,1
z toho:	tržní produkce	22,0	29,2	32,2	33,6	34,8
	samozásobení	9,6	6,1	9,6	0,6	1,3
Dovoz		51,2	52,2	46,8	43,2	48,4
Celková nabídka		82,8	87,5	88,6	77,4	84,5
Dodávky na trh a zprac. průmyslu		62,2	65,2	71,1	69,8	75,6
Samozásobení (snížené o ztráty)		8,2	4,9	7,7	0,6	1,2
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce		1,7	3,9	1,0	1,5	0,4
Vývoz		10,7	13,5	8,8	5,5	7,3
Celkové užití		82,8	87,5	88,6	77,4	84,5

Pramen: ČSÚ, ZUČM, Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: marketingový rok od 1. 9. do 31. 8.

Bilance produkce a užití hlávkového zelí v ČR (tis. t)

Ukazatel		2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Domácí produkce celkem		45,1	54,3	53,3	35,6	44,9*
z toho:	tržní produkce	41,1	49,0	49,9	35,2	44,8
	samozásobení	4,0	5,3	3,4	0,4	0,1
Dovoz		35,5	38,5	31,3	30,2	31,4
Celková nabídka		80,6	92,8	84,6	65,8	76,3
Dodávky na trh a zprac. průmyslu		67,2	76,8	73,1	57,1	66,4
Samozásobení (snížené o ztráty)		3,6	4,8	2,9	0,4	0,1
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce		1,6	4,6	4,8	3,1	5,1
Vývoz		8,2	6,6	3,8	5,2	4,7
Celkové užití		80,6	92,8	84,6	65,8	76,3

Pramen: ČSÚ, ZUČM, Statistika zahraničního obchodu
Poznámka: marketingový rok od 1. 9. do 31. 8.; *produkce upravena na základě bilance

PŘÍLOHY

Příloha č. I

Přehled předběžně uznaných seskupení producentů a uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny – stav ke dni 31. 8. 2020

Organizace producentů	Sídlo	Registrované druhy
CZ FRUIT, odbytové družstvo	Praha 6	Ovoce
EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů	Holovousy	Ovoce
Jihomoravská zelenina, družstvo	Velké Bílovice	Zelenina
Odbytové družstvo EKO – ODBYT, družstvo	Slaný	Ovoce
Družstvo producentů rajčat	Brno	Produkty ke zpracování
Odbytové družstvo LITAZEL	Bohušovice nad Ohří	Zelenina
Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny	Synkov-Slemeno	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo Polabí	Přerov nad Labem	Zelenina
Družstvo OZC Jizera	Předměřice nad Jizerou	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo ovoce Český ráj	Praha 9	Ovoce
Odbytové družstvo Berry	Břežany II	Jahody, maliny, ostružiny
M.O.Z. družstvo pěstitelů	Sedlnice	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
Bohemia Apple, družstvo	Tuchoraz	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
NATURE FRUIT, družstvo	Choustníkovo Hradiště	Jablka
G's Pěstitel, odbytové družstvo	Stratov	Zelenina
Piletice, odbytové družstvo	Hradec Králové	Kořenová zelenina, papriky, jahody
ZP Otice odbyt s.r.o.	Otice	Zelenina a zpracovaná zelenina
Odbytové družstvo Suchá Loz	Suchá Loz	Ovoce a zelenina
Čerstvě utrženo, družstvo	Brno - Veverčí	Ovoce a zelenina
Dobré družstvo	Zlín – Prštné	Ovoce a zelenina
Nadnárodní organizace producentů		
Družstvo BRAMKO CZ	Semice	Zelenina

Pramen: SZIF

Příloha č. 2 – Zahraniční obchod ČR se zpracovanou zeleninou

Dovoz zeleniny konzervované, vařené, zmrazené

(skup. 0710, 2004)

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Celkem		55 839	1 082 413	66 321	1 113 007	64 288	1 319 292
Z toho:	fazole	3 109	61 570	3 192	60 994	3 305	64 264
	hrách	4 415	82 063	5 451	94 082	6 074	122 147
	chřest	41	3 964	63	5 039	63	6 203
	kukuřice cukrová	3 352	95 491	3 558	97 106	3 347	98 769
	luštěniny ostatní	808	17 244	796	15 462	762	15 757
	paprika	1 322	31 979	1 488	37 761	1 612	43 038
	rajčata	762	18 069	993	21 171	942	20 120
	špenát	5 051	78 825	5 110	81 576	6 049	98 378
	zelí kysané, kapary, aj.	76	2 370	160	3 432	251	5 197
	zelenina ostatní	23 454	366 011	24 409	375 860	25 491	430 488
	zeleninové směsi	13 359	321 670	20 996	315 223	16 168	405 813

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zeleniny prozatímně konzervované SO₂ nebo sířenou vodou, nevhodné v tomto stavu k požívání

(skup. 0711)

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Celkem		859	23 488	946	22 627	2 887	31 392
Z toho:	cibule	444	6 953	438	7 061	473	8 283
	kukuřice cukrová	6	196	12	401	6	207
	okurky salátové a nakládačky	255	4 767	284	4 979	171	2 823
	papriky	37	3 306	27	2 288	35	2 814
	zelenina ostatní	97	6 886	173	7 227	355	9 556
	zeleninové směsi	12	755	8	403	1 839	6 918

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz sušené zeleniny

(skup. 0712)

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Celkem		4 167	366 097	4 435	285 072	4 467	292 132
Z toho:	cibule	835	47 701	1 081	49 985	1 154	59 300
	kukuřice cukrová	1	274	1	288	1	284
	mrkev	305	15 502	410	20 188	432	23 617
	rajčata	620	37 698	308	34 302	333	32 844
	zelenina ost. vč. směsí	2 406	264 921	2 635	180 310	2 546	176 086

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zeleniny konzervované v octě nebo v kyselině octové**(skup. 2001)**

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Celkem		21 898	444 698	19 578	394 407	23 084	497 114
Z toho:	kukuřice cukrová	3 180	7 271	198	7 918	209	8 803
	okurky nakládačky	12 169	208 970	9 146	155 478	12 281	226 257
	paprika, ne lusky	513	26 043	923	28 411	683	26 191
	paprika sladká	1 471	38 476	1 832	48 084	2 170	60 711
	zelenina ostatní	7 565	163 937	7 478	154 516	7 741	175 152

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz ostatních výrobků ze zeleniny

Druh výrobku		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Rajčata konzervovaná ne v octě (skup. 2002)		30 084	619 810	29 556	577 114	30 167	63 215
Šťáva z rajských jablek (skup. 2009 50)		1 051	13 146	1 121	13 325	1 162	14 406
Kečupy a jiné omáčky z rajčat (skup. 2103 20)		15 059	429 659	16 432	415 302	18 196	509 588
Kukuřice konzervovaná, ne v alkoholu, neslazená (pol. 2008 9985)		549	21 013	602	22 763	913	39 777

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zeleniny konzervované jinak než v octě nebo v kyselině octové, nezmrazené**(skup. 2005)**

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM		39 303	887 789	44 274	924 991	39 010	1 023 772
Z toho:	zelenina homogenizovaná	257	16 370	251	14 804	305	20 101
	zelí kysané	7 723	100 840	8 147	105 834	8 131	117 092
	hrách	3 908	88 134	3 753	84 901	3 405	77 826
	fazole vyloupané	8 374	165 341	9 409	167 139	9 213	175 285
	fazole ostatní	1 147	25 154	1 242	28 648	1 170	28 002
	bambusové výhonky	1 673	28 237	1 444	24 620	1 635	28 901
	chřest	175	9 154	142	6 920	176	8 674
	kukuřice cukrová	4 476	123 347	4 868	125 841	4 946	134 349
	artyčoky	126	7 641	81	6 563	70	5 111
	zeleninové směsi	4 351	169 465	4 764	194 932	4 774	218 481
	ostatní zelenina	6 897	136 956	9 978	145 791	4 977	189 987

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny konzervované, vařené, zmražené

(skup. 0710, 2004)

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Celkem		13 713	281 118	20 892	325 671	15 351	331 594
Z toho:	fazole	315	7 400	361	8 113	285	6 985
	hrách	813	17 523	773	15 724	951	20 971
	kukuřice cukrová	560	13 183	556	12 857	670	17 140
	paprika	28	796	29	833	21	642
	špenát	1 877	24 771	1 927	25 005	2 141	28 982
	zelí kysané, kapary aj.	124	2 365	35	985	39	1 264
	zelenina ostatní	4 374	76 406	7 265	78 130	4 239	74 428
	zeleninové směsi	5 479	130 581	9 843	177 117	6 963	177 853

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny prozatímně konzervované SO₂ nebo sířenou vodou, nevhodné v tomto stavu k požívání

(skup. 0711)

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Celkem		90	1 538	13	762	95	1 711
Okurky salátové a nakládačky		83	1 102	0,3	16	-	2
Papriky		0,5	80	1	131	0,4	73
Zelenina ostatní		2	132	4	335	93	1 617

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz sušené zeleniny z ČR

(skup. 0712)

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Celkem		2 362	135 266	723	60 808	877	71 349
Z toho:	cibule	242	15 599	269	16 330	258	17 225
	mrkev	12	871	28	2 133	20	1 309
	rajčata	16	1 985	12	1 421	6	918
	zelenina ost. včetně směsí	1 165	113 801	413	40 919	544	51 361

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny konzervované v octě nebo v kyselině octové z ČR

(skup. 2001)

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Celkem		9 089	241 608	10 246	249 526	12 671	217 217
Z toho:	kukuřice cukrová	29	2 059	33	2 852	65	5 103
	okurky nakládačky	3 610	75 889	4 706	96 796	5 734	120 028
	paprika, ne lusky	616	25 653	633	23 174	581	23 795
	paprika sladká	1 732	55 153	1 319	40 537	1 917	57 702
	zelenina ost.	3 101	82 854	3 555	86 167	4 374	110 589

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz ostatních výrobků ze zeleniny

Druh výrobku		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Rajčata konzervovaná ne v octě (skup. 2002)		5 762	133 414	5 113	113 402	5 297	127 070
Šťáva z rajských jablek (skup. 2009 50)		171	2 336	168	2 508	167	2 142
Kečupy a jiné omáčky z rajčat (skup. 2103 20)		18 488	459 375	18 726	459 446	12 043	343 936
Kukuřice konzervovaná, ne v alkoholu, neslazená (pol. 2008 9985)		2 685	116 613	3 638	170 595	2 422	117 927

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny konzervované jinak než v octě nebo v kyselině octové, nezmrazené z ČR

(skup. 2005)

Druh zeleniny		2017		2018		2019	
		tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Celkem		8 920	312 664	9 244	333 732	10 227	284 253
Z toho:	zelenina homogeniz.	333	16 121	303	14 010	286	14 959
	zelí kysané	1 419	18 898	693	9 946	634	8 440
	hrách	830	19 096	679	16 877	463	21 252
	fazole vyloupané	294	7 779	763	16 919	568	14 314
	fazole ostatní	181	4 634	268	6 596	312	7 601
	kukuřice cukrová	266	12 080	323	12 623	274	10 548
	zeleninové směsi	3 158	110 522	3 883	131 694	4 823	154 576
	ostatní zelenina	2 180	110 937	2 108	113 204	2 472	136 593

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce zeleniny v ČR

Druh zeleniny	2016			2017			2018			2019			2019/18 v %
	Kč/t	tuny	mil. Kč	Kč/t	tuny	mil. Kč	Kč/t	tuny	mil. Kč	Kč/t	tuny	mil. Kč	
Brokolice	20 000	105	2,10	30 000	410	12,30	27 000	356	9,60	24 000	478	11,48	+20
Celer	8 000	8 350	66,80	10 000	9 632	96,32	10 000	8 252	82,52	12 000	10 133	121,59	+47
Cibule	4 000	44 856	179,42	4 500	44 442	199,99	5 900	40 010	236,06	5 600	51 027	285,75	+21
Česnek	90 000	1 098	98,82	90 000	1 995	179,55	79 000	1 100	86,90	75 000	2 155	161,65	+86
Fazolové lusky	22 000	168	3,70	22 000	104	2,29	45 100	70	3,16	52 000	234	12,19	+286
Hrách zahr. na lusky	40 000	3 743	149,72	43 000	700	30,10	-	-	-	-	-	-	-
Hrách zahradní na prům. zprac.	8 000	730	5,84	8 000	3 920	31,36	8 800	7 924	69,73	8 900	3 646	32,45	-53
Chřest	65 000	1 395	90,68	65 000	1 485	96,52	90 800	562	51,00	110 000	375	41,21	-20
Kapusta hlávková	6 500	2 208	14,35	8 500	1 953	16,60	12 300	1 389	17,08	8 500	1 192	10,13	-41
Kedlubny	22 000	4 048	89,06	23 000	4 462	102,63	20 000	3 490	69,80	24 300	4 985	121,14	+73
Kukurice cukrová	15 000	9 072	136,08	15 000	13 554	203,31	10 000	3 077	30,77	10 300	3 816	39,30	+28
Květák	13 000	2 954	38,40	14 000	4 250	59,50	16 400	3 429	56,23	16 600	3 277	54,40	-3
Mrkev	6 000	29 155	174,93	6 000	32 186	193,12	8 800	33 594	295,63	8 300	34 780	288,68	-2
Okurky nakládačky	17 000	17 810	302,77	18 000	18 760	337,68	9 800	9 568	93,77	13 000	10 800	140,40	+50
Okurky salátové – polní	12 000	1 155	13,86	9 500	1 378	13,09	7 000	841	5,88	15 000	827	12,40	+111
Paprika zeleninová – polní	13 000	14 490	188,37	12 500	12 200	152,50	16 000	11 693	187,09	16 300	10 894	177,57	-5
Pastinák	4 000	221	0,88	4 000	234	0,94	5 500	123	0,68	6 500	102	0,67	-1
Petržel	21 000	4 880	102,48	20 000	4 245	84,90	23 400	3 765	88,10	22 500	3 949	88,86	+1
Pór	13 000	40	0,52	13 000	40	0,52	19 000	42	0,80	20 000	132	2,64	+230
Rajčata – polní	20 000	12 008	240,16	23 000	8 155	187,55	25 000	6 276	156,91	22 000	2 100	46,20	-71
Ředkvička	25 000	6 820	170,50	24 000	5 760	138,24	16 200	4 668	75,62	19 800	5 024	99,48	+32
Řepa salátová	8 000	4 860	38,88	6 000	7 328	43,97	3 500	3 665	12,83	5 500	3 549	19,52	+52
Saláty (i barevné)	10 000	10 458	104,58	10 000	13 520	135,20	20 300	9 932	201,62	25 900	14 069	364,39	+81
Špenát na prům. zprac.	3 000	6 600	19,80	3 000	6 690	20,07	2 700	8 165	22,05	3 000	4 186	12,56	-43
Zelí hlávkové	4 000	48 977	195,91	4 000	49 872	199,49	5 100	35 216	179,60	4 000	44 778	179,11	-
Zelí pekinské	8 000	1 166	9,33	11 000	972	10,69	18 000	514	9,25	16 300	1 190	19,40	+110
Zelenina ostatní	6 000	1 411	8,47	6 000	1 444	8,66	10 550	2 488	26,25	2 865	8 653	24,79	-6
Týkev	6 000	25 650	153,90	10 000	23 864	238,64	10 200	12 923	131,82	14 000	11 519	161,26	+22
Celkem	-	264 953	2 620,25	-	274 545	2 818,87	-	213 133	2 200,77	-	232 082	2 529,19	+15

Pramen: ZUČM na základě vlastního šetření a propočtů

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-577-7

Praha 2020